

UOLI VOLOXU ANE MULAI NOXI'A TA EVALAIO Vaikala lamana

Uoli voloxu ane 'o mikaukavunu mulai noxi'a ta mitema xulumuxa'a ane mixali ta mitema noxou Kalisito. Ia ta mitema mose'i mi'oxo masuane'i xe milosi'a tu'utu'umaxu mose'i la mutaloxolixa'a no anu muxamuxaxu tane'i noxi'a. La anu movikalane'i lamana lexe Iesu Kalisito anusisi umomomo sou ulosiengexu 'ilixo maninasou noxou Lataua.

Anu mulemolu mii tatalu: (1) Iesu anu Lataua 'Olu maniasou. Anu muxolu no lia 'o la mutavulenu tu'utu'umaxu tavu'alo. Mo anu muuliuli noxi'a ta mitema sou palomatana tatei ilo'a ta angelo xe Mosesi. (2) Iesu anu muuliuli noxi'a ta aili'i tatei. Lataua movikalasou lexe Anu uxolu aili'i utotomu mo kaluxu uasi. (3) Iesu anu muxolu loxo kisi'a ta aili'i teitexi no opo loxotolo mo Anu umomomo sou ulivulixa'a ta mitema ane imuxaxu tane'i noxou. 'Ili'ilixo sou lalotu e Mosesi mulemolu ne, anu tovola'i sou xaixai noxou Iesusi ane.

Uoli voloxu ane 'o no anu mautunu 11 xe 12 la mua'aloxa'a ta mitema e mimuxaxu tane'i manina sou tatei. Sou ulosie'i ta mitema no anu 'ilixo sou tamuxaxu tanenge maninasou ulai utalo no anu voxo kaluxusou. Xe movikala lexe no voxo tu'utu'umaxu uxalisi'a la imuxaxu tane'i noxou Iesu pekia'u. Mo ie'i ulai noxou Iesusi no voxo sou tu'utu'umaxu iouiou uxalisi'a.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-3

Kalisito anu muuliuli noxi'a ta angelo ilo'a ta aili'i xe Mosesi 1:4–7:28
 Iesu anu muxali kisi'a ta aili'i teitexi no opo loxotolo 8–10
 Tava'u 'ilixu sou muxamuxaxu tanenge 11–12
 Vaikala kaluxusou ilou pelepletoto 13

Lataua Muvikalanu No 'a Anaxu 'Olu

¹ Tatei la Lataua muvikalane'i ta xaixasinge alaxu tavu'alo no anu vote'i iouiou no anaxa'a ta mitema sou palomatana. ² ✧Ia vaimomo no anu voxo kalukaluxusou 'o, la Lataua muvikalanege no anaxu 'Olu. Anu musosovosou 'Olu ne sou usaxila'u mimii latala ukalusi sou uxali ta na'u, mo no avolu 'Olu nesi la Lataua mukoinu mimii latala no lialia 'o mukalusi. ³ ✧Mo anu 'Olu ne mupala'alixu lamanaxu Lataua la iaaxu muieisinge mukalusi. Mo anu iouvilesisi loxo Lataua muisalili, mo no anu xavi no anu vaikala noxou la mutetelisu mimii latala mukalusi muxolu pekia'u. Xe ili'i no mine Anu mukalusou xaixai noxou sou mukalusou susu xe mu'oxone'i ta mitema mixali malemalenga mukalu, la mulai mutalupexa no paumolu Tatananu tuala ane tatila manina teitexi no opo loxotolo, la muxolu no avolu tema. ⁴ ✧Anu mulai muxolu ne la, Lataua mulosou uala ne tatila manina muuliuli manina noxi'a ta angelo, la sou Anu muxali tatila noxi'a ta angelo.

⁵ ✧Xo Lataua umoxo'u angelo vile lexe,
 “Nini, eni 'alixeni mo vaimomo 'o eni axali Mami-nesi.”

✧ 1:2: Ioa 1:3 ✧ 1:3: Ioa 14:9; Kol 1:20; Eva 8:1 ✧ 1:4: Pil 2:9 ✧ 1:5: 2Sa 7:14; 1A'a 17:13; Lex 2:7; Apo 13:33

Mo muvika la kalumo lexe,
 “Eni axali loxo Anu Momu. Xe Anu uxali loxo
 'alixeni.”

Ne, Lataua muvikalano angelo vile aloxo ne?
 Uasi.

6 ✧ Mo no mine Lataua mupalusou 'Olu lapos-
 alaxu mulu'e no lialia 'o la Anu muvika la aloxo
 'o,

“Ta angelo noxou Lataua ukalusi ine'e ilotu
 noxou.”

7 ✧ Xe noxi'a ta angelo la Lataua muvikalasi'a
 aloxo 'o,

“Anu Lataua u'oxone'i ta angelo noxou ixali loxo
 atumesi

xe u'oxone'i ta mitema sou xaixai noxou ixali
 loxo navu lamixu.”

8 ✧ Xe Anu muvikalasou 'Olu aloxo 'o,
 “Lataua, nini nexolu no anu puloulousine sou
 Tatananu tuala utotomu mo kaluxu uasi.

Mo nini nasaxila'a ta mitema noxine la
 naulaxune'i no anu 'ilixu mulapusi.

9 Nini namasaxau 'ili'ilixu ane mulapusi ia na-
 masaxau 'ili'ilixu ane masumasua uasi.

Aloxo ne la sou Lataua noxine munixi'u ueli
 sou 'osa'ila mu'ana'ana noxine
 sou musosovosine lexe nini neuliuli noxi'a ta
 menexine.”

10 ✧ Mo Lataua muvikalasou 'Olu la aloxo 'o,
 “Tila, tatei manina no mine nekoinu mimii latala
 no lialia 'o,

la nemuxaxu tavatava'u laixe sou mu'oxonu
 pekia'u.

Mo nekoinu loxotolo ilou mimii iouiou teitexi
 ne anu nene'axu xaixai noxinesi.

✧ 1:6: Lap 32:43; Rom 8:29 ✧ 1:7: Lex 104:4 ✧ 1:8: Lex
 45:6-7 ✧ 1:10: Lex 102:25-27

- 11 Mimii ukalusi ne ulai la umamulosi
ia nini la naxolu aloxo nesi.
Mo lialia ilou loxotolo ne umanaunu loxo
tokolomo mamuxanu.
- 12 Mo ulai la napipinu loxo itema upipinu mo'e,
xe nakolinu alavua aloxo itema uxexeenu
tokolomo teinu
ia ukalanu tokolomo alavua.
Ia nini ne naxolu aloxo nesi,
mo tauu iexene ne kaluxusou uasisi man-
ina.”
- 13 ✧Tei la Lataua movikalanu 'Olu lexe,
“'Alixeni nane'e mo natalupexa no pa'umelo no
avolo tema ulai umomomo
no mine eni amulaxa'a ta uluameni no laax-
ene sou namalomaloxo'a no tava'ine.”
Ia Anu movikalanu angelo noxou vile aloxo ne
a talu? Uasi.
- 14 ✧Ta angelo ukalusi ne ane'i ta uleenusi sou
i'oxonu xaixai noxou Latauasi, sou upalusi'a ilai
isu'uline'i ane'i ane ulai la ino'u mauli.

2

Pamauli Noxou Lataua ne Anu Mii Tatila Man- ina

1 Ioxe aloxo nenge telomusou tei lexe Lataua
'Olu muuliuli, la sou anu laixe sou nenge
tatetelisuou vaikala laixe ne pekia'u. Mo talaxa'i
laixe, loxo 'o io tasasalo la taxexesou. 2 ✧Tatei
la vaikala ane mulaa no anaxa'a ta angelo sou
mivikalane'i ta xaixasinge ne mupala'a lexe anu
manina, xo ta mitema mixola'u mo imulinu laixe
uasi la mixalisou tu'umaxu umomomo no anu

'ilixoi'a. ³ ✧ Ane ne tatei ia vaimomo 'o vote'i sou pamauli lailaixe a mupala'a. La sou lexe nenge taxiunu tumalingeu xaixai tatila noxou Lataua ne, la sou nenge ta'ume mo tapolopepeenu la'ia noxou Lataua ne a loxovaa? Tei la Tatila molu mupala'alixu vote'i sou pamauli noxi'a ane'i tatei, xe ane'i ta 'ei ane milomusou, la mia'aloxu noxinge vaimomo 'o lexe vaikala ne anu manina. ⁴ ✧ Mo Lataua kalumo muvalaxu vaikalai'a lexe vaikala ne anu manina, la mu'oxonu sosovo iouiou mo xaixai pekipekia'u mose'i, xe mumi'lanu lavulavu sou xaixai iouiou no anu Uleenu Tavuna mulai noxi'a ta mitema vilevilesi no anu masaxa noxousi.

Iesu Anusisi Anu Itema sou Pamauli

⁵ Aloxo ne, la sou no anu lialia alavua ane uxali ili'i e tevivikalasou 'o, la Lataua usosovosi'a ta angelo sou iulaxunu uasi. ⁶ ✧ Xo aloxo itema vile muvika muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvika aloxo 'o,

“Itema 'o anu ne mii ma'ia manina 'o,
 la sou nini taneni u'oxoxu malaxo 'o?
 Anu mii vitanisi,
 ia tava'u loxovaa la sou nini nasaxila'u itema
 'Olu laixe 'o?”

⁷ Nini ne'oxonu muxolu,
 no laaxa'a ta angelo no anu voxo ataxusesi.
 Mo nemulaxu no anu tanixene lailaixe ne mo
 ne'itinu ualasou
 xe nelosou uala tila.

⁸ Xe nemulaxu sou mimii latala ukalusi e nekoinu
 ne
 uxolu no anu saxisaxila'u noxou xe uxolu no
 laaxu.”

✧ 2:3: Eva 10:29; 12:25 ✧ 2:4: Mak 16:20; 1Ko 12:4, 11 ✧ 2:6:
 Lex 8:4-6

No mine Lataua muitalonu mimii mukalusi mulai no anu saxisaxila'u noxou la mii vile uxolu vitanisi uasi. Ia vaimomo 'o nenge tamaisou itema usaxila'u mo ulaxunu mii vile uasi. ⁹ ✧ Ia nenge tamaisou Iesu la Anu muno'u uala tatila manina, xo tei la Anu muxolu no laaxa'a ta angelo voxo ataxusi sou muno'u tanixa'a ta mitema sou musoli. La ane ne anu vote'i sou alauna noxou Lataua sou usu'uline'i ta mitema. Xo Iesu mutaloxolixu mo mutavulenu tu'utu'umaxu mumomomo no anu soli, aloxo ne la sou Lataua mu'itinu ualasou xe mulosou uala tila xe mimii latala muxolu no laaxu.

¹⁰ Lataua anusisi Anu tava'u mimii latala mukalusi mo Anu molu mukoinu mimii latala mukalusi. La sou Anu mumasaxa lexe ta 'olu tavu'alo ne i'unalai ixolu no nano no anu xoluxolu laixe noxou Lataua teitexi no loxotolo. Lataua muxalixu vote'i sou pamauli ne ane noxou Iesusi nesi, la sou mu'oxonu mutavulenu navunavu. No anu navunavu ne la Anu mu'oxonu Iesu muuliuli manina sou mutulu moosou pamauli noxi'a Lataua ta 'olu. La sou 'ilixu e Lataua mu'oxonu ne anu lailaixe manina. ¹¹ ✧ La sou anu Iesu mukalipalane'i ta mitema milapu la mixali Lataua ta 'olu xe ane'i ta mitema e Anu mukalipalane'i ne, ane'i mami'a vilesisi, la sou Anu umaela sou umoxo'a lexe Anu ta vimovimou uasi. ¹² ✧ La muvikalanu Lataua aloxo 'o,
 “Eni amoxomoxo'u ulasine mo apala'alixu noxi'a ta vivilo.

Xe no mine nexi tapita sou talotu,
 la eni alexenu lexe sou a'itinu ualasine.”

¹³ ✧ Mo muvikala la aloxo 'o,

✧ 2:9: Pil 2:8-9 ✧ 2:11: Mat 25:40 ✧ 2:12: Lex 22:22

✧ 2:13: Ais 8:17-18

“Eni axolu aloopala noxou Latauasi sou u'oxonu mii ma'ia Anu mulemolu.”

Xe muvikala la aloxo 'o,

“Namalei, eni exolu no taine'i Lataua ta 'olu e Anu mulosilo.”

¹⁴ ✧ Lataua ta 'olu e Iesu muleme'a ne, ane ane'i ta mitema imaumauli. La sou Iesu muxali itema aloxo ane'i ne sou ulai no anu soli. Anu mu'oxonu aloxo ne sou mutaloxolixu Satani anu itema e xaviinu sou u'oxone'i ta mitema isoisoli. ¹⁵ Mo 'ume sou soli musakisakiinu maulixa'a ta mitema no anu xoluxoluxa'a, la sou Iesu musoli sou mululusi'a no anu sakisaki no anu 'ume sou soli ne. ¹⁶ Manina misevile, Iesu mune'e mu'oxonu xaixai tatila ne sou usu'uline'i ta angelo uasi, ia Anu mu'oxonu xaixai ne sou musu'uline'i Avalaamu ta xaixasou. ¹⁷ Xo Anu anusisi sou usu'uline'i ta vimovimou la anu vote'i vilesisi ane Anu uxali uisalili aloxo ane'i nesi. Mo sou aloxo ne la Anu uxali kisi'a ta aili'i e mu'ana'ana no anu 'ilixo sou alauna manina mo umulinu vaivaikala noxou Lataua la u'oxonu xaixai noxou laixesi. Xaixai ne ane sou uxexeenu susu noxi'a ta mitema. ¹⁸ Xe no mine tovtovo uxalisi'a la Anu umomomo sou usu'uline'i xo Anu muxamulinu navunavu no anu tovtovo iouvilesisi aloxo ane'i ixamulinu ne.

3

Iesu Muno'hu Uala Tila Mua'ulixu Mosesi

¹ ✧ Ioxe ta vivilo, noxou Iesu Lataua muxolu teitexi no opo loxotolo mu'avalinge mo mukalipalangengi lexe ngingi ta noxou muisalili ngaxolu. Mo ngaxavutala Iesu. Anu aposeli noxou Lataua mo kisi'a ta aili'i e nenge temuxaxu tanenge noxou

✧ 2:14: 1Ioa 3:8; Pal 12:10 ✧ 3:1: Iti 12:7; Eva 4:14; 7:26

xe taa'aloxu ualasou lamana. ² Anu mumulinu vaikala noxou Lataua mo muxaxaisou xaixai ane Lataua musosovosou sou uxaxaisou ne laixe. Xaixai noxou ne anu iouvilesisi aloxo Mosesi mu'oxonu, sou muxaxaisi'a ta mitema laixe loxo ane'i Lataua taasou. ³ Ia Lataua mulosou Iesu uala tila manina mua'ulixu Mosesi. Aloxo nenge telavusou itema vile utulusou tani vile lailaixe manina la. Nenge tavikalasou tani ne malaxo uasi, ia talosou uala tila manina noxou moosou e mutulusou ne. ⁴ Aloxo tanitani ne itema vilevilesi mutulusou, ia Lataua anu molu muxalixu mimii latala mukalusi. ⁵ ✧ Mosesi ne anu itema sou xaixai noxou Lataua mo mumulinu vaikala noxou Lataua la mu'oxonu xaixai laixesi sou musaxila'u tani noxou. Mo anu muvikala lamana no anu mii ma'ia ane sou Lataua ulemolu ili'i. ⁶ Ia Kalisito ne Anu Lataua 'Olu la sou anu xaixai noxou ne sou musaxila'a ta mitema mukalusi loxo ane'i tani noxou Lataua. La mumulinu vaikala noxou Lataua la, mu'oxonu maninasou xaixai noxou ne. La sou nenge ane tanenge utulu pekia'u mo ta'osa'osa sou tano'u mii ma'ia nenge texolu teloloopalanu sou tano'u, la nenge kalumo ne texolu loxo Lataua taasou.

Ta Mitema Iloxu Lataua Uasi ne Iloxu Laixe

⁷ ✧ La sou anu aloxo Uleenu Tavuna mulemolu, Anu muvikala aloxo 'o,

“Vaimomo 'o lexe ngalomusou Lataua xolinu la mamu sou ngatatusou opongengi pekia'u ⁸ ✧ loxo ta 'ili'ilisungengi mi'oxonu tatei.

Xo no voxo loxo mixolu no xalee lia 'esj'esi la mixiunu tumali'a noxilo xe mitovoleli.

✧ 3:5: Iti 12:7; Lap 18:15-19 ✧ 3:7: Lex 95:7-11 ✧ 3:8: Mul 17:7; Iti 20:2-5

9 La mimaisou mimii ta tatila e'oxonu muxali noxi'a
mumomomo no anu tauu ie itemaxu ta tamei
(40).

10 Xo ta mitema no anu taunu ane ne mi'oxonu la'iaxo la eni evikala lexe,
'Ta mitema ane 'o ne, opone'i muxolu va'axu noxilo manina,
mo ilavusou imulinu, vote'i noxilo e lexe imulinu ne la uasisi.'

11 ✧ La mi'oxoleli la'iaxo la eni evikalane'i aloxo 'o,
'Manina teitexi, ane'i imomomo sou i'unalai no nano no tualasou ma'ila noxilo uasisi manina.' ”

12 Ta vivilo noxou Iesu, ngalaxa'ingengi laixe, loxo 'o io vingenge vile no taingengi ne opo masumasua muxolu no anu xavutalau la umomomosou umuxaxu tanu uasi la uxiunu tumalou noxou Lataua e Anu umauli. 13 La sou anu laixe sou ngapatetelingengi ngatongato'o no voxovoxo utotomu. Xo nenge tamaisou voxo vilevilesi uxaxai la nenge tavikala lexe anu voxo ane vaimomo 'o si, ia talavusou telexu uasi. Aloxo ne la sou anu laixe sou ngasu'ulingengi ngatongato'o mo ngaavutinoxu xavutalamengi, loxo 'o io 'ilixu sou susu u'oxo loloxa'a se'i noxinge la itatusou tane'i pekia'u. 14 No mine nenge temuxaxu tanenge noxou Lataua pekia'u, la loopala noxinge ne pekia'u manina. Lexe nenge tatulu peka'inge aloxo ne ulai utalo no telexu, la nenge nenge'a Kalisito taxolu tapita. 15 ✧ Aloxo Lavuku Tavuna teinu, muvikala aloxo 'o,
"Vaimomo 'o, lexe ngalomusou xolinu,

la mamu sou ngatatusou opongengi pekia'u
loxo ta 'iluilusungengi mi'oxonu tatei.

Xo ta 'iluilusungengi mi'oxonu tatei aloxo ne
la mixiunu tumali'a noxilo xe mitovoleli.”

¹⁶ ✧ Ane'i ta 'ei ane miavutinoxu Lataua opoonu
la la'iaxui'a no mine milomusou vaikala noxou
la mixiunu tumali'aou ne? Ane'i ta mitema
mukalusi ane Mosesi muulaxune'i milaa ne Aix-
iputo. ¹⁷ ✧ Mo anu la'iaxui'a ta 'ei mumomomo
no anu tauu ie itemaxu ta tamei? Anu la'iaxui'a
ane'i ta mitema e misusu xe misoisoli la vasime'a
muta'ota'olu no xalee lia 'esi'esi ne. ¹⁸ Xe noxi'a
ta 'ei e Lataua muvikalane'i pekia'u lexe umo-
momo sou i'unalai no nano no tualasou ma'ila
noxou uasi ne? Anu muleleme'a ta mitema e
imulinu vaikala noxou uasi. ¹⁹ La sou nenge
tamaisou lexe ane'i imomomo sou i'unalai no
tualala sou ma'ila uasi, xo tava'u vilesisi aloxo 'o
imulaxu tane'i uasi.

4

Ta Mitema Noxou Lataua Ixolu Ima'ila

¹ Vaikala e Lataua musakiinu tei lexe ta mitema
ane'i ane miloopalasi ane i'unalai no tuala sou
ma'ila noxou ne anu a mukisi sio mo a ututulu
sio. La sou nenge'a talaxa'i loxo 'o io se'i noxinge
maasi la i'unalai no tuala ne uasi. ² Nenge kalumo
telomusou a'alo laixe noxou Iesu e ane'i milo-
musou ne usu'uline'i uasi xo ane'i milomusou ia
imuxaxu tane'i no anu uasi. ³ ✧ Aloxo ne la sou
vaimomo 'o nenge ane temuxaxu tanengesi ane
tamomomo sou ta'unalai no tuala sou ma'ila ne,
aloxo Lataua mulemolu. Anu muvikalala aloxo 'o,
“Aloxo ne la sou eni la'iaxo, la evikalane'i lexe,

✧ 3:16: Iti 14:1-35 ✧ 3:17: 1Ko 10:10 ✧ 4:3: Lex 95:11; Eva
3:11

‘Manina teitexi, ane'i imomomo sou i'unalai no tuala sou ma'ila noxilo uasisi manina.’ ”

Lataua movikala aloxo ne la anu manina, xo tatei no mine Anu mukoinu mimii latala mukalusi, la Anu mulalaxiinu tuala sou ma'ila kalumo ne a muxolu. ⁴ ☆Aloxo vaikala vile muai no nano no anu vaikala noxou Lataua sou voxo muxatele tamei movikala aloxo 'o “Lataua mukalusou xaixai noxou xe no anu voxo muxatele tameisou la Anu muma'ila.” ⁵ ☆Mo aloxo no anu vaikala mautunu e nenge telomusou tei la movikala lexe, “Ane'i imomomo sou i'unalai no nano no tuala sou ma'ila noxilo uasisi manina.”

⁶ La sou anu mumaxa'u lexe tuala sou ma'ila ne anu a uxoxolusio sou ta mitema mose'i i'unalai no anu, xo ane'i ane tatei milomusou a'alo laixe noxou Iesu ia imulinu uasi la i'unalai uasi. ⁷ ☆Aloxo ne la sou Lataua musosovosou voxo vile la, la sou voxo ne ane vaimomo 'o. Anu movikalane'i ta mitema tatei no anu vaikala aloxo telomusou tei ne. Mo tauu ie tavu'alo mulai mukalu xe ili'i la Anu mulemolu no anaxu Deviti la. La Anu movikala aloxo 'o,

“Vaimomo 'o lexe ngalomusou xolinu

la ngatatusou opongengi pekia'u mamu.”

⁸ ☆Lexe Iesua mulosi'a ta mitema ma'ila, la Lataua usosovosou voxo vile la sou ma'ila la uasi. ⁹ Aloxo ne la sou nenge talavusou laixe lexe voxo vile sou ma'ila noxi'a ta mitema noxou Lataua a uxoxolusio. Ma'ila ne iouvilesisi aloxo voxo manina sou ma'ila. ¹⁰ ☆Mo nenge telavusou lexe itema ane mukalusou xaixai noxousi la anu u'unalai no tuala sou ma'ila noxou Lataua. Anu iouvilesisi aloxo Lataua mukalusou xaixai noxou

☆ 4:4: Tav 2:2 ☆ 4:5: Lex 95:11 ☆ 4:7: Lex 95:7-8 ☆ 4:8: Lap 31:7; Ies 22:4 ☆ 4:10: Eva 4:4

mukalu, la sou anu muma'ila. ¹¹ Aloxo ne la sou anu laixe lexe nenge'a xavinenge mo sou ta'unalai no tuala sou ma'ila ne. Loxo 'o io se'i noxinge imulinu 'ilixoxoxi'a ane'i taatei sou ilomu uasi la u'oxone'i ilapau la umomomo sou i'unalai uasi.

¹² ✧ Xo vaikala noxou Lataua ne anu maui mo anu xaviinu mo anaxu manina mua'ulixu laviso e anaxu tatamei. Vaikala ne uto'omolu itema la u'unalai no nano manina no anu uleenu ilou tanu upita xe ukalipala toxotoxo no anu itema xinuxinu mo xinuxinu taxutaxulun. Xe utilovosou xavutalanu mo masaxa muxolu no nano no tanu.

¹³ Mimii e Lataua mukoinu mukalusi 'o ne mii vile umomomo sou utalume no iou uasi. Mimii latala e Lataua mukoinu ne muxolu lamana no iou mukalusi, upala'a xe uai no tani keakea. Mo Anusisi utilovosou 'ili'ilixomenge ukalusi.

Iesu Anu Muxali Tatila Kisi'a ta Aili'i Tatila Noxinge

¹⁴ ✧ Ioxe kisi'a ta aili'i tatila noxinge mu'unalai mo a muxolu teitexi no opo loxotolo. Anu Iesu e Lataua 'Olu. La sou muxamuxaxu tanenge noxou e telemolu ne, anu laixe sou nenge'a tatetelisu pekia'u. ¹⁵ Xo nenge tovo tovo uxali noxinge la nenge xavinenge sou tataloxolixu uasi la u'oxonenge pelesinge. Ia loxo 'o io nenge xavutalamenge uvikala lexe kisi'a ta aili'i noxinge ne loxo 'o io tanunenge uasi. Uasi Anu tanunenge, xo tovo tovo iouiou e uxali noxinge vaimomo 'o ne anu muxali noxou sou mutovonu tei kalumo, ia Anu ususu uasi. ¹⁶ ✧ La sou laixe lexe nenge talai

✧ 4:12: Ep 6:17; Pal 1:16; 19:13-15 ✧ 4:14: Eva 3:1; 10:23

✧ 4:16: Eva 10:19

alai no 'a xoluxolu laixe noxou Lataua ia ta'uume uasi. Ta'unalai no nano no anu alauna noxou. Lexe nenge talai noxou la sou tamaisou alauna noxou xe tanutanuxu noxou noxinge. Mo lexe tu'umaxu uxalisinge la Anu usu'ulinenge.

5

¹ Ioxe, vote'isou itema uxali kisi'a ta aili'i ne aloxo 'o. Lataua ulosou xaixai sou usosovosou itema vile no taine'i ta menexu la utulusou xe ulosou xaixai sou usosovosi'a ta mitema no anu mii ma'ia i'oxonu ulai noxou Lataua. Xe ta mitema ino'u mimii mose'i sou ine'e ilosou aili'i la u'elaxu mo uvau ukalu la u'elaxu sou uxexeenu susu noxi'a. ² Xe ta mitema ane lavulavui'a uasi mo ane milai va'axu ine'e noxou sou uxaxaisi'a la umalalixa'asi xo anu kalumo ne pekia'u sou uxaxaisi'a uasi. ³ ✧ La sou no mine ane'i ino'a ta mimii ine'e sou lexe anu u'elaxu sou uxexeenu susu noxi'a la anu u'oxonu sou uxexeenu susu noxou kalumo.

⁴ ✧ Itema uxali kisi'a ta aili'i ne anu uno'u uala tatila manina, la sou itema vile umomomo sou ukelelixu u'una no anu xaixai 'o no anu masaxa noxousi uasi. Xo Lataua anusisi u'avalou itema ne la sou ulosou xaixai sou uxaxaisou loxo anu mu'oxonu noxou Aloni taatei. ⁵ ✧ Mo Iesu kalumo ne Anu aloxo ne, Anu molu mune'esi ka molu mulosou uala tila sou mu'oxonu muxali kisi'a ta aili'i uasi. Ia Lataua molu musosovosou sou u'oxonu xaixai ane. Xo loxo Anu mulemolu, la muvikalanu lexe,

“Nini ne, eni 'alixeni, mo vaimomo 'o eni exali Mamine.”

✧ 5:3: Liv 9:7; 16:6 ✧ 5:4: Mul 28:1 ✧ 5:5: Lex 2:7

6 ✧ Mo no anu kaukavu vile muai no anu vaikala noxou Lataua la Lataua muvikala la aloxo 'o, “Nini naxolu loxo aili'i vaimomo 'o mo kaluxu uasi,

mo neno'u tanixu Melikisateki.”

7 ✧ No anu voxo e Iesu muxolu mo mumauli loxo itema no lia 'o, la Anu mukilaka mutotomu mulai noxou Lataua, xe muvikalanu sou usu'ulinu. Anu mukilaka toxotoxoxa'a xe mutama iou lexaxu munixi mulai noxou Lataua, xo mulavusou lexe Lataua anusisi umomomo sou usu'ulinu no anu soli. Lataua mulomuxu la mukolinu lakilaka noxou xo Anu mutaloxolixu. 8 Manina anu Lataua 'Olu, ia Anu mutavulenu tu'utu'umaxu. Aloxo ne, la sou no anu tu'utu'umaxu ne mulosou lavulavu lexe no anu 'ilixo sou umulinu masaxa noxou Latauasi, xe ulolomuxusi, la utavulenu tu'utu'umaxu. 9 Xo Anu mumulinu masaxa noxou Momu laixe, la sou Anu muxali kisi'a ta aili'i laixe manina mo tava'u pamauli noxi'a ta mitema mukalusi ane imulinu masaxa noxou, xe ulosi'a mauili ane kaluxu uasi. 10 Xo Anu mu'oxonu aloxo ne la sou Lataua musosovosou sou muxali kisi'a ta aili'i tatila manina la muno'u tanixu Melikisateki.

Mamu sou Taxolu Tatovava loxo ta Molomolo ta Kitukitu'a

11 No anu ngiou ane Iesu muxali kisi'a ta aili'i loxo Melikisateki ne, nexi tamomomo sou taa'alomengixu tavu'alo. Ia nexi tamomomo sou talamanalixu ukalusi uasi, xo ngalomusou laixe ia xavutalamengi ne utovava sio. 12 ✧ Ngingi ngexolu no nano no anu lalotu mo ngexali ta mitema noxou Kalisito maxuveni. Mo vaimomo

✧ 5:6: Lex 110:4; Eva 6:20; 7:1 ✧ 5:7: Mat 26:36-46; Pil 2:6-8

✧ 5:12: 1Ko 3:1-3

'o ne ngingi ngamomomo sou ngaxali ta tisa sou ngalosi'a mose'i lavulavu. Ia uasi ngingi ngatovavasi la sou ngamasaxa lexe ngaxolusi ia ta mitema se'i ine'e sou ia'alomengi no anu lavulavu se ngeno'u tei noxou Lataua no anu vaikala la. Xo ngingi ngamomomo sou menge ngano'u la'ilali pekia'u mo nga'ou uasi. Ngingi uao ngaixu susu loxo ta keakea sio. ¹³ Nenge telavusou lexe ta mitema e iixu susu sio ne ane'i uao ta keakea sio, mo ilavusou 'ilixu mii ma'ia laixe xe masua uasi. ¹⁴ Ia la'ilali pekia'u ne ta mitema ta tatila na'a. Ane'i ta mitema ane loxo ne ane'i milavusou vote'i sou itilovosou mii ma'ia ane masua xe mii ma'ia ane laixe. Xo ane'i mitotovu no sou mi'oxo'oxonu mutotomu no anu maulixa'a.

6

Taxiu no Anu Xaixai sou Soli

¹ Aloxo ne la sou anu laixe lexe nenge tasuku talai mo tano'u lavulavu noxi'a ta tatila, ia taxolu taninenge vilesisi mo talivulivuxu lavulavu se teno'u tei no anu vaikala noxou Kalisito uasi. Xo nenge talivulivuxu lavulavu se teno'u tei ne, la anu aloxo nenge talalaanu savana sou tani utotomu ia tani utulu uao. Aloxo ne la sou mamu sou tasolonu vaivaikala no anu 'ilixu sou taxiunu tumalinge no anu 'ilixu masumausa e maui no anu uasi xe no anu 'ilixu sou tamuxaxu tanenge noxou Lataua. ² Mo mamu sou talivu talai taa'aloxu 'ilixu sou 'ulo'ulo iouiou e nenge te'ulo no anu mo no anu 'ilixu sou tamuxaxu avonge no kisi'a ta mitema, mo taa'aloxa'a ta mitema misoisoli itulu mo tu'umaxu ane kaluxu uasi e ili'i la tano'u lakolisou susu noxinge no

mine tatulu no anu vaivaikala no iou Lataua. La sou anu laixe lexe taxoxolu no anu a'alo aloxo ne uasi tasuku mo tano'u a'alo e noxi'a ta tatila. ³ Ia lexe Lataua upelemasaxanenge lexe nenge ta'oxonu aloxo ne, la nenge ta'oxonu.

⁴ Lexe ta mitema mose'i ne Lataua mulamanalixa'a mo mutovone'i xe mixamulinu mii ma'ia lailaixe e Lataua mulosi'a molu teitexi no opo loxotolo ne, mo Uleenu Tavuna muxolu noxi'a.

⁵ Mo milomousou a'alo laixe no anu vaikala noxou Lataua la lailaixe xe mixamulinu xavi noxou Lataua e sou uxali no anu voxo vile ili'i. ⁶ ✧ Ia lexe ane'i ilapau la ane'i imomomo sou ilivu ine'e sou ixiunu opone'i uasi. Xo ane'i mi'oxonu aloxo ne la anu loxo mivau Lataua 'Olu mo mililixu no ovu valautu alaxu vile la xe mipamaelanu no ie'i ta mitema tavu'alo.

⁷ Voxo tavu'alo la'iua usili ulu'e no lialia, la lialia uiexu. Mo lexe ta mitema itotou la'ilali no anu lialia ne xe lialia ne uxalixu 'ani'ani tavu'alo sou usu'uline'i ta mitema ne, la Lataua ualusou lialia ne. ⁸ ✧ Ia lexe lialia ane lamota 'ana'anaxu ilou ia'eia'e masumasuasi uleme no anu, la lialia ne, anu masua. Anu aloxo ne la tatananu xai ne uvikalasou lexe anu lialia masua mo ulai ili'i sou kaluxusou la u'ela no navu.

⁹ Ta vivixe maninasou noxou Iesu, nexi tavivikala aloxo 'o ulai noxinge, ia nexi temuxaxu tanexi lexe mamulo ne uxali noxinge uasi. Xo no nano no tanexi la nexi temaisou xoluxolungenge ne laixe umomomo sou Lataua upamaulingengi.

¹⁰ ✧ Xo Lataua ne Anu ulavusou utilovosinge laixe ia ususunoxu uasi. La sou umomomo sou

✧ 6:6: Mat 10:22; Eva 10:26-27; 1Ioa 5:16 ✧ 6:8: Tav 3:17-18; Mat 13:7, 22 ✧ 6:10: Eva 10:32-34

tanu vulusiuou xaixai noxinge e nge'oxonu sou ngemaxa'u tanutanuxu noxinge mulai noxou ne uasi. Tanutanuxu noxinge mulai noxou ne, mupala'a muatu no anu su'uli noxinge mulai noxi'a ta mitemaou. Mo 'ilixu sou alauna ne 'a ngasosolonu ulalai sio. ¹¹ La sou nexi temasaxa lexe ngingi vilevilesi ne xavingengi mo nga'oxonu xaixai iouvilesisi aloxo ne no anu maulingenge ulai avile uxali no anu voxo sou ngano'u mii ma'ia e ngexolu mo ngelolopalanu. ¹² Nexi temasaxa lexe ngatotosa mamu. Ia ngatovo sou ngatovotovola'inu 'ilixu noxi'a ane'i mimuxaxu tane'i maninasou mo mitaloxolixa'a xe mixolu se'isisi la mino'u mii ma'ia e Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe ino'u.

Mii Ma'ia E Lataua Musakiinu Vaikalasou Tei ne Uxali Maninasou

¹³ ✧Tatei no mine Lataua ilou Avalaamu misakiinu vaikala, la itema vile ualasou tila ua'ulixu Lataua uasi. La sou Lataua umomomo sou u'oxonu pakia'usou vaikalau la uvikala lexe manina teitexi no ualasou. Aloxo ne la sou Lataua muvikala lexe manina teitexi no ualasilo la. ¹⁴ La sou muvikala aloxo 'o, “Manina teitexi, eni aalusine mo a'oxone'i ta 'ili'iline ilo'a ta xaixasine ixali tapiena manina.” ¹⁵ La Avalaamu utotosa uasi muxolu se'isisi maxuveeni xe ili'i la sou anu muno'u mii e Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe ulosou ne. ¹⁶ Lexe ta mitema ivikala lexe manina teitexi no ualasou itema vile, la anu laaxu lexe itema ne anu ualasou tatila mua'ulixu noxi'a. Xe loxo ta mitema ixililiou itema vile la anu vote'i sou u'oxonu pekia'usou vaikala noxou aloxo. Anu uvikala lexe manina teitexi

✧ 6:13: Tav 22:16-17

no ualassou itema vile tatila manina mua'ulixu la utomunoxu anaxa'a ane'i ane itovo sou lexe italoxxolixu ne. ¹⁷ Xo tei la Lataua musakiinu vaikala lexe Anu mumasaxa lexe u'oxonu laixe noxi'a ane'i ane ino'u mimii laixe e Lataua musakiinu vaikalassou ili'i. La sou anu mu'oxonu pekia'usou vaikala noxou ne xe anu umomomo sou uxiiunu xavutalau uasi la sou muvika la lexe manina teitexi. ¹⁸ ☆ Aloxo ne la sou vaimomo 'o vaikala ta tamei anu a muxolu. Lataua musakiinu vaikala xe muvika la lexe manina teitexi. No anu mii ta tamei ne umomomo sou uxii uasi. Xo no mine Lataua usakiinu vaikala sou mii vile la ulavusou ukalavoi uasi, xe uvika la lexe manina teitexi la ukalavoi uasi. Aloxo ne la sou mu'oxonu pekia'inge nenge ta mitema ane te'ume telai texolu 'alai noxou Lataua taxavutalanu mii ma'ia ane Anu musakiinu vaikalassou lexe tano'u, la sou u'oxonenge tatulu pekia'inge mo taxolu se'isisi xe taloopalanu mii ma'ia sou tano'u. ¹⁹ ☆ Aloxo ne la sou mii e nenge teloopalanu ne anu muxolu loxo axa e pumuxu manina no anu ulenenge. Xo loopala ane ne mu'unalai no nano manina no anu taasou lalotu tatila noxou Lataua, la mu'unalai no nano manina no anu kaventu e tavuna manina no tumalou lavalava tatila e mulili no nano ne. ²⁰ Iesu muulaxunenge mulai no nano no kaventu ne sou musu'ulinenge xo Anu muxali kisi'a ta aili'i uno'u tanixu Melikisateki, ka uxolu utotomu mo kaluxu uasi.

7

Aili'i Melikisateki ne Anu Ualassou Tatila Manina

☆ 6:18: Iti 23:19 ☆ 6:19: Liv 16:2-3

¹ ✧ Ioxe, Melikisateki anu tatananu tuala ne Salemu mo anu aili'i noxou Lataua e Anu muxolu teitexi manina. No mine Avalaamu ulai ilo'a ta tatananu tuala mi'oto xe anu mua'ulixa'a no anu 'oto'oto ne mukalu la mulivu mune'e xe Melikisateki muxalisou Avalaamu la anu mualusou.

² Xe Avalaamu muavuti la muvelunu mimii e muno'u no anu 'oto'oto ne la'oluxu mavulovexa, la mulosou Melikisateki la'oluxu ane mavulovexasou pa'usou. Uala Melikisateki ne loxo taxiunu, la anu laaxu lexe anu tatananu tuala e u'oxonu 'ili'ilixo mulapusi. Mo anu tatananu tuala ne Salemu kalumo, la lexe taxiunu kalumo, la anu laaxu lexe, tatananu tuala sou opo se'isisi.

³ Melikisateki ne no nano no anu vaikala noxou Lataua 'o ulamanalinenge uasi. La sou anu mularmana lexe momu mo nenu xe nanasou uasi. Mo voxo sou nenu mivo'onu xe voxo sou usoli uasi loxo Lataua 'Olu, xe muxolu loxo aili'i utotomu mo kaluxu uasi.

⁴ Loxo xavutalamenge umulinu la anu muno'u uala tila manina. Xo loxo mutu'u ovunenge Avalaamu ne anu itema tila kalumo ia mutongonu Melikisateki lexe anu mutila noxou, la sou muvelunu mimii e muno'u no anu 'oto'oto ne la mulosou mavulovexasou pa'usou. ⁵ ✧ Xo lapuloto noxou Mosesi movikala lexe ta mitema ukalusi ixexeenu mavulovexasou pa'usou la ilosi'a ta aili'i e ane'i mixali noxou Levi. Manina ane'i mukalusi ne tamutu'u ovuxu Avalaamu mo ane'i ta vimovimo'a ne, ia ane'i ta Levisi imomomo sou itaxusou mavulovexasou pa'usou noxi'a ta vimovimo'a ne. ⁶ Ia Malikisateki ne anu uxali no anu mata noxou Levisi uasi, ia anu muno'u mavulovexasou pa'usou no anu mimii

e Avalaamu muno'u no anu 'oto'oto. La mualusou Avalaamu anu itema e Lataua musaki-inu vaikala noxou. ⁷ Aloxo ne la sou nenge telavusou lexe itema e ualusou vile ne anu tila noxou xe anu ane muno'u alualu ne anu kokope noxou anu ane mualusou. ⁸ Noxi'a ta Isilaeli la ta Levi e inono'u mavulovexasou pa'usou ne ilavusou isoisoli, ia Melikisateki ne anu mua'ulixa'a mo nenge telavusou lexe anu usoli uasi. ⁹ Mo asolonu vaikala noxilo, la nenge tavikala lexe Avalaamu mulosou Melikisateki mimii mavulovexasou pa'usou ne, la anu aloxo Levi utaxusou mavulovexasou pa'usou ne anu kalumo mulosou. ¹⁰ Xo no mine Avalaamu muxalisou Melikisateki no vote'i xe mulosou mavulovexasou pa'usou ne, la Levi upaa uao, ia anu a muxolu no nano no vasimolu mutu'u ovuxu Avalaamu ne.

Iesu Anu Aloxo Melikisateki

¹¹ Ioxe, lexe Lapuloto muvikala lexe ane'i ane ixali no anu mata noxou Levisi ane ixali ta aili'i, mo noxi'asi la ta mitema ixali laixe. La sou aili'i vile la umomomosou uno'u tanixu loxo Melikisateki ilou Aloni uasi. ¹² Ia xaixai alavua noxou la anu laixe lexe lapuloto kalumo uxixu uxali alavua. ¹³ Xo aili'i alavua e Lataua mulelemolu lexe anu uxolu aili'i utotomu mo kaluxu uasi ne, anu no anu mata vilemo itema vile no anu mata noxou uxaxai loxo aili'i no anu valovalu sou u'elaxu mimii tatei uasi. ¹⁴ ✧Ia nenge telavusou lamana lexe Tila noxinge ne anu muxali no anu mata noxou Iuda. Mo Mosesi u'oxonu vaikala vile si'a ane'i mata ane ne lexe ixali ta aili'i uasi.

✧ 7:14: Ais 11:1; Mat 2:6; Pal 5:5

15 Ioxe nenge tamaisou lexe vaikala sou aili'i alavua vilemo iouvilesisi loxo Melikisateki uxali, la anu muxali lamana. La mua'ulixa'a ta aili'i e ta Levi ne. 16 Xo ta Levi ne mixali ta aili'i loxo lapuloto movikala, ia Anu ne uasi. Anu muxali aili'i ne no anu xavi no anu maui ane uxolu utotomu mo kaluxu uasi. 17 ✧Xo vaikala vile muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu movikala aloxo 'o,

“Nini naxolu loxo aili'i utotomu mo kaluxu uasi, aloxo Melikisateki.”

18 La sou vaikala ane loxo ne, mumaxa'u lexe Lataua muxexeenu lapuloto ane teinu ne, xo anu xaviinu sou usu'ulinenge la uasi, la muxali mii vitanisi. 19 ✧Xo 'ilixo sou tamulimulinu lapuloto noxou Mosesi ne u'oxonu mii vile lailaixe uasi ia mii mua'ulixu lapuloto ne ane no anu 'ilixo sou loopalasi, la sou vaimomo 'o nenge tamomomosou tane'e 'alai noxou Lataua.

20 Lataua musosovosou Iesu sou muxali aili'i la Anu movikala lexe manina teitexi tei la mose'i e mixali ta aili'i tei ne Anu u'oxonu aloxo ne noxi'a uasi. 21 ✧Ia noxou Iesusi la vaikala vile muai no nano no anu Lavuku Tavuna noxou Lataua teinu movikala sou aloxo 'o,

“Tatila movikala lexe, manina teitexi tei lexe, ‘nini naxolu loxo aili'i utotomu,’ mo kaluxu uasi, la umomomo sou uxiunu xavutalau uasi.”

22 ✧Xo Lataua movikala aloxo ne, la sou anu laaxu lexe Iesu anu muxalixu muuatu lamana ope vilesisi e Lataua musakiinu vaikalasou mune'e noxi'a ta mitema.

✧ 7:17: Eva 5:6 ✧ 7:19: Eva 10:22; Iak 4:8 ✧ 7:21: Eva 5:6

✧ 7:22: Eva 8:6; 12:24

²³ Tatei la ta mitema tavu'alo mixaxai loxo ta aili'i, ia vaimomo 'o misoisoli la ixolu isolonu xaixai noxi'a la uasi. ²⁴ Ia Iesu anu umauli utotomu mo kaluxu uasi. Xo aloxo ne, la Anu uxolu uxaxai aili'i kaluxu uasi. ²⁵ ✧ Aloxo ne la sou Anu umomomo sou upamauline'i manina ane'i ane ine'e 'alai noxou Lataua no anu ualasou. Xo Anu uxolu ukikilakasi'a utotomu.

²⁶ Anu kisi'a ta aili'i e nenge temasaxau ane, xo Anu malemalenga manina, mo mulapu no iou Lataua, xe mii vile nuni'u uxolu noxou uasi. La sou Lataua mukalipalanu muxexee noxi'a ta mitema sou susu la mulai mutalupexasou va'axu teitexi no opo loxotolo. ²⁷ ✧ Anu ulavusou u'elaxu mimii no voxovoxo utotomu loxo ta kisikisi'a ta aili'i tatei uasi. Xo ta aili'i tatei ne i'elaxu mimii sou susu noxi'a xe ukalu, la sou i'elaxu sou susu noxi'a ta mitema. Ia Iesu ne Anu u'oxonu aloxo ne uasi, Anu mu'italonu maulixu teitexi no ovu valautu alaxu vilesisi ne la anu ane si. ²⁸ Lapuloto usosovosou kisi'a ta aili'i ne, ane'i ta mitemasi ne mamalaxa'asi. Ia ili'i no anu lapuloto la Lataua musosovosou 'Olu, la sou mu'oxonu vaikala e manina teitexi ne sou. Mo Anu musosovosou 'Olu ne Anu muxali kisi'a ta aili'i lailaixe manina uxolu utotomu mo kaluxu uasi.

8

Iesu Anu Muxali Kisi'a ta Aili'i Noxinge Teitexi no Opo Loxotolo

¹ Ioxe, vaikala e nenge talelemolu ne laaxu maninasou aloxo 'o. Nenge menge kisi'a ta aili'i vile lailaixe a uxoxolu. Anu muxolu mutalupexa

✧ 7:25: Rom 8:34 ✧ 7:27: Eva 5:3

no anu puloulou noxou tatananu tuala ane tatila manina uxolu teitexi no opo loxotolo, la mulai muxolu no pa'umolu no avolu tema. ² Anu muxolu uxaxai loxo aili'i no taasou Lataua teitexi no loxotolo. Tani ne anu tani alelaxu tavuna noxou Lataua e Anu Lataua molu mutulusou, ia ta mitema itulusou no avo'a uasi.

³ Xo kisi'a ta aili'i ne xaixai sou ino'u mimii sou ilai ilosou Lataua loxo anu na'u xe i'elaxu mimii ulai noxou, la anu Iesu kalumo u'oxonu xaixai iouvilesisi aloxo ane'i mi'oxonu ne. ⁴ Lexe Anu uxolu no lia 'o la Anu umomomo sou uxali loxo aili'i uasi, xo ta aili'i a mixolu tei 'o sou ino'u mimii ulai noxou Lataua loxo anu na'u loxo lapuloto movikala ne. ⁵ ✧Ane'i mixolu mixaxaisou xaixai noxi'a loxo ta aili'i no nano no anu taasou lalotu no lialia 'o. Taasou lalotu no lia 'o ne anu musosovosou xe tovola'i sou taasou lalotu maninasou uxolu teitexi no opo loxotolo. Tava'u aloxo ne la sou no mine Lataua movikalano Mosesi sou tani alelaxu tavuna noxou Lataua la Anu mupeletotosou la movikala aloxo 'o, "No mine nini natulusou taasou lalotu ne, la anu laixe lexe nini natulusou umomomo aloxo eni elosienixu teitexi no laxa'ilu ne, ia natulusou no anu masaxa noxine mamu." ⁶ ✧Ia xaixai noxi'a ta aili'i mose'i. Xo anu Iesu muxali loxo itema utulu nonixi sou u'oxonu pekia'usou opo vilesisi alavua ne mua'ulixu ane mu'oxonu tei ne. Mo mimii e Lataua muxalixu opo vilesisi la musakiinu vaikala sou tano'u ne mua'ulixu mimii e muxalixu opo vilesisi la musakiinu vaivaikala noxi'a ane'i tatei lexe ino'u ne.

⁷ Xo lexe susu vile uxali no anu opo vilesisi e Lataua musakiinu tei uasi, la umomomo sou

✧ 8:5: Mul 25:40; Kol 2:17; Eva 9:23 ✧ 8:6: Eva 7:22

opo vilesisi alavua uxali la uasi. 8 ☆Ia Lataua muxalisou susu noxi'a ta mitema la muvikala aloxo 'o,

“Tila muvikala lexe, ‘Ngalomu, eni esosovosou voxo vile a unene'e sou eni axalixu opo vilesisi alavua no tani noxi'a ta Isilaeli xe no tani noxi'a ta Iuta.

9 Opo vilesisi nexi noxi'a tesakinu ne iou loxo ane eni e'oxonu noxi'a ta 'ilusu'ilusunene'i tatei ne, no mine eni etila'a no avo'a sou elaalixa'a ne Aixiputo mine'e 'o uasi.

Xo ane'i imulinu vaikala e nexi noxi'a tesakinu sou opo vilesisi ne uasi, la sou eni Tila exiunu tumalilo noxi'a.’

10 Eni Tila avikala aloxo 'o, No anu voxo ane ne, axalixu opo vilesisi no nixine'i ta Isilaeli ne aloxo 'o.

Eni amuxaxu lapuloto noxilo uxolu no anu xavutalai'a mo akaukavunu vaikala noxilo uxolu no nano no tane'i.

Mo eni axolu loxo ane'i Latauai'a xe ane'i ixali loxo eni ta mitemaxeni.

11 Mo anu voxo ane ne la umomomo sou vile la uvikalane'i

xe ulosiouxu menexu vile mo vimou vile, la uvikalane'i lexe, ‘Ngingi laixe lexe ngalavusou Lataua,’ la uasi.

Xo ane'i tavu'alo musoko noxi'a ta kitukitu'a moso 'o ne

mulai muxali noxi'a ta kisokisou ta tatila ne milavusilo mukalusi,

12 Xo ane'i milavusilo, la sou eni alulusou susu noxi'a e mi'oxonu ne

☆ 8:8: Iel 31:31-34

la axavutalanu la uasi.”

¹³ Aloxo ne la sou no anu vaikala sou muxalixu opo vilesisi alavua la ne, la anu mumaxa'u opo vilesisi ane Anu musakiinu tei ne anu teinu. Xe mii ane muxali teinu ne anu umomomo sou uxolu maxuveeni uasi, xo anu mamuxanu xe u'ui la ukalu vitanisi.

9

'Ilixo sou Lalotu no Taasou Lalotu Ane no Lia 'o

¹ ✧Ioxe, aloxo Lataua ilo'a ta Isilaeli misakiinu opo vilesisi tei no anu 'ilixo sou ilotu ulai noxou, la Anu mulosi'a lapulotosou sou imulinu. Mo tani alelaxu noxou Lataua kalumo 'a muxolu no lia 'o. ² No nano no tani alelaxu noxou Lataua ne mutulusou aloxo 'o, no anu kaveutu ane i'una no anu tei ne la telu tanixu sou itulusou no anu xe valoalo sou veleti. Veleti e imulaxu no anu valovolo ne, anu Lataua na'u muisalili. Kaveutu ne ilemolu lexe, “Kaveutu Tavuna.” ³ ✧Xe kaveutu ta tameisou e mukaveutunu mutulu no tumalou ane tei ne la mililixu lavalava sou muxixotonu. Kaveutu ane ta tameisou ne. Kaveutu ane ne ilemolu lexe, “Kaveutu Tavuna Manina.” ⁴ ✧No nano no anu Kaveutu ane ne la valoalo sou i'elaxu mii tuma'u lailaixe sou ia'uxuxu ulai noxou Lataua mi'oxonu no anu xoulu a mutulu no nano. Mo kesi sou opo vilesisi noxou Lataua misu'asou pa'upa'umolu no anu xoulu. No nano no anu kesi ne la lisi xoulu vile mana muai no nano no anu xe Aloni vilaxoxu malusou muleme no anu xe lavo'o alelaxu sou lapuloto noxou

✧ 9:1: Mul 25:23-26:30 ✧ 9:3: Mul 26:31-33 ✧ 9:4: Mul 16:33; 25:10-16; 30:1-6; Iti 17:8-11; Lap 10:3-5

Lataua ta tamei a muai no nano. ⁵ ✧Xe no latanu kesi ne mipuine'i ta angelo ta tamei mitulu miialanu vivisi'a teitexi no tanixu sialu e inixi'u sou uxexeenu susu noxi'a ta mitema. Ta angelo ta tamei e mitulu miialanu vivisi'a musu'asou kesi anaxu ne misosovosou Lataua lexe Anu a muxolu no nano no anu kaveutu ne. Ia vaimomo 'o nenge tamomomo sou tasisimulinu mimii ukalusi uasi.

⁶ ✧Ioxe ilalaxiinu aloxo ne ukalu, la sou ta aili'i i'unalai no nano no anu kaveutu ane tavuna no ale sou i'oxonu xaixaii'a no voxovoxo ne. ⁷ ✧Ia kisi'a ta aili'i anusisi alaxu vilevilesi no anu tauu ie vile u'unalai no nano no anu kaveutu ta tameisou e Tavuna Manina 'ole. No mine u'unalai ne, la u'unalai vitanisi uasi, anu uno'u sialu la u'unalailixu. Sialu ne anu ulai upeipeinu no nano ne sou uxexeenu susu noxou xe uxexeenu susu noxi'a ta mitema ane i'oxonu ia ilavusou uasi kalumo. ⁸ No anu 'ilixu ane ne la Uleenu Tavuna mulosienge aloxo 'o. Vote'i sou ta'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna Manina no anu tani alelaxu noxou Lataua no lia 'o ne ulamana noxinge uasi. ⁹ ✧Anu tani ne anu loxo sosovo sou ulosienge sou mimii ane uxali no anu voxo vaimomo 'o no anu tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua. Ane'i ino'u mimii ine'enu sou ilosou Lataua mo i'elaxu ulai noxou kalumo. Ia mimii latala ne umomomo sou u'isalilinoxu xavutalai'a uasi. ¹⁰ La sou mimii e mi'oxo'oxonu ne anu loxo mii sou 'ani'anisi xe mii sou iixuxi xe mii sou 'ulo'ulosi. Lapuloto ane ne anu sou vasimenges, ia Lataua mulosi'a lapuloto sou imulinu aloxo ne ulai uxali no anu voxo ane anu Lataua u'oxonu mimii uxali alavua.

✧ 9:5: Mul 25:18-22 ✧ 9:6: Iti 18:2-6 ✧ 9:7: Liv 16:2-34

✧ 9:9: Eva 10:1-2

Iesu Munixi'u Sialuxu

¹¹ Ia vaimomo 'o Kalisoto mune'e la muxolu loxo kisi'a ta aili'i sou mimii lailaixe ane muxali. Anu mu'unalai no nano no anu tani sou lalotu alelaxu tavuna noxou Lataua e lailaixe manina mua'ulixu tani sou lalotu alelaxu tavuna noxou Lataua ane tatei. Tani alelaxu tavuna noxou Lataua e Anu mune'e muxolu uxaxai no anu ne anu lailaixe manina, mua'ulixu ane ta mitema mitulusou no avo'a. Xo anu mii sou lialia 'o uasi. ¹² Mo no mine Anu mu'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna Manina no tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua ne, la uno'u sialuxu xoutu mo bulumakau mulu uasi. No mine mu'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna Manina ne, la muno'u sialuxu mu'isalili ane mulai munixi'u ne. Anu mulai mu'oxonu aloxo ne lalalaxu uasi, mu'oxonu alaxu vilesisi mo anesi. Anu mu'oxonu aloxo ne sou mulotonenge telivu sou tano'u mauli ane kaluxu uasi. ¹³ ✧Ia no anu ane tei, lexe ta mitema ixali nuni'a no iou Lataua la ta aili'i ino'u sialuxu xoutu xe bulumakau mulu ilou lomuloxe bulumakau sema e mi'elaxe la ipeipeinu utelo noxi'a ta mitema sou i'ulosi'a no anu sou ixali malemalenga. No anu 'ilixo ane ne la sou ane'i ixali malemalenga no iou Lataua xe sosovo lexe Anu ta na'u muisalili. ¹⁴ ✧Ia sialuxu Kalisito mua'ulixu ane ne, mo Anu susu vile uxolu noxou uasisi manina. Mo no anu xavinu Uleenu e mumauli utotomu kaluxu uasi, la Anu mu'italonu maulixu mulai noxou Lataua loxo mii sou u'ela ulai noxou. La sou no anu sialuxu ne la u'uinu vasimengesi uxali malemalengasi uasi. Anu uiasou susu noxinge la xavutalamentege uxali malemalenga no iou Lataua. La sou taxavutalanu

✧ 9:13: Liv 16:15-16; Iti 19:9, 17-19; Eva 10:4 ✧ 9:14: 1Pi 1:18-19

lexe no anu 'ilixo sou tamulinu xaixai sou lapuloto tei e tano'u mauli no anu uasi ne tamulinu la uasi. La sou nenge tamomomo sou ta'oxonu xaixai noxou Lataua e mumauli utotomu mo kaluxu uasi. ¹⁵ Tava'u xo Kalisito mu'oxonu aloxo ne, la sou Anu muxali loxo itema utulu nonixi sou u'oxonu pekia'u vote'i sou opo vilesisi ane alavua ne. Anu musoli ne sou mulotone'i no anu susu noxi'a no mine mixolu mimulimulinu 'ilixo sou ixalixu opo vilesisi tei ne. Aloxo ne la sou ta mitema ane milomusou 'ava noxou Lataua xe imulinu, la ino'u mauli ane kaluxu uasi e Lataua musakiinu vaikalasou tatei lexe ulosi'a ta 'olu muisalili ne.

¹⁶ Anu aloxo ne, la sou anu aloxo 'o, lexe itema vile usoli ia umasaxa lexe 'olu uno'u tanixu no anu miumiu la ukaukavunu lapepa vile loxo sou uxalixu opo vilesisi sou 'olu uno'u tanixu. Ia anu umomomo sou uno'u vitanisi uasi, lexe momu usoli la sou anu umomomo sou uno'u.

¹⁷ Xo lexe itema ne umaumauli sio la mimii ne uaisi. Ia lexe anu usoli la sou nene'axu kaukavu no anu lapepa e musakiinu ne uxali manina. ¹⁸ La sou anu iouvilesisi aloxo vote'i sou ixalixu opo vilesisi tei xe i'oxo pekia'usou la ino'u sialuxu bulumakau mulu xe xoutu sou ilai inixi'u. I'oxonu aloxo ne la uxalixu nene'axu vile laixe uasi. Xo i'oxonu xe ukalu la i'oxonu la.

¹⁹ ✧ Mo tei la Mosesi mu'oxonu aloxo, no mine mupelapela'a ta mitema mukalusi no anu lapuloto noxou Lataua sou imulinu mukalu, la muno'u sialuxu bulumakau mulu xe xoutu sialuxu la muxiunu ilou lexa. Xe mukalu la muno'u sipsip lauolauoinu laxusou la musakiinu muvaxa no anu ovu isopu avolu telexu. Xe mukalu la muvo-

✧ 9:19: Mul 24:6-8

livolinu no anu sialu ilou lexa la mumuainu mupeipeisou lavuku sou lapuloto xe mupeipeisi'a ta mitema kalumo. ²⁰ No mine mumuainu la muvikalane'i ta mitema aloxo 'o, "Sialu ane 'o ne anu mu'oxonu pekia'usou vaikala e Lataua musakiinu noxinge sou ngamulinu." ²¹ ✧ Anu mu'oxonu aloxo ne mukalu, la mu'oxonu iouvilesisi aloxo ne no tani alelaxu tavuna noxou Lataua, xe no anu mimii iouiou e muai no nano no tani tanu e ino'u sou ixaxaisou no anu lalotu no voxovoxo ne. ²² ✧ Aloxo ne, la sou anu aloxo 'o, no anu 'ilixo sou lapuloto, la sialusi anu umomomo sou u'uinu mimii latala uxali malemalenga. Mo lexe sialuxu mii vile unixi uasi, la umomomo sou Lataua uxexeenu susu noxi'a ta mitema uasi.

²³ ✧ Mimii ane no anu tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua no lia 'o ne anu tovola'i sou mii ma'ia ane uxoxolu teitexi no opo loxotolo ane. No lia 'o la sialuxa'a ta mimii u'uinu mimii uxali malemalenga no iou Lataua. Ia maninasou teitexi no opo loxotolo la 'ilixo sou mimii uxali malemalenga ne no anu sialu ane lailaixe manina. ²⁴ Nenge telavusou lexe Kalisito u'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna noxou Lataua ane ta mitema mitulusou no avo'a uasi. Tani alelaxu ne anu musosovosou tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua manina sou ane Anu mu'unalai no anu ne. Anu mu'unalai no nano no opo loxotolo muisalili. Mo vaimomo 'o Anu a uxoxolu no pa'umolu Lataua sou usosovosinge no iou. ²⁵ Anu mu'unalai teitexi no opo loxotolo lalalaxu sou u'italonu maulixu noxou Lataua uasi. Loxo kisi'a ta aili'i u'oxo'oxonu utotomu no anu tauu ie vilevilesi. Anu uno'u sialuxa'a

✧ 9:21: Liv 8:15, 19 ✧ 9:22: Liv 17:11 ✧ 9:23: Eva 8:5; 10:1

ta mimii la u'unalailixu no anu Kaveutu Tavuna Manina sou unixi'u ulai noxou Lataua. Sialu e anu ulai unixi'u ne anu na'u u'isalili uasi. ²⁶ ✧ Lexe Anu u'oxonu lalalaxu, la Anu uno'u tu'umaxu alaxu tavu'alo manina. Usoko no mine Lataua musoko mukoinu mimii latala no lia 'o mukalusi mo une'e uxali vaimomo 'o. Ia uasi. Anu mupala'a mune'e la mu'italonu maulixu alaxu vilesisi manina. Xo voxo kalukaluxusou la sou Anu mu'unalai mu'italonu maulixu loxo mii sou i'elaxu ulai noxou Lataua. Anu mu'oxonu aloxo ne sou uxexeenu susu. ²⁷ Anu aloxo ta mitema ne isoli alaxu vilesisi, xe ili'i la ixali itulu no anu vaivaikala noxou Lataua. ²⁸ Anu aloxo Kalisito mu'italonu maulixu alaxu vilesisi sou muxexeenu susu noxi'a ta mitema latala mukalusi. Xe ili'i la anu une'e upala'alixu la. Ia no mine une'e la ne, la une'e sou utavulenu tu'utu'umaxu no anu susu la uasi. Anu une'esi sou uno'a ane'i ane mixolu mixoxomaïou sou ulivunoxa'a.

10

Kalisito Mu'italonu Maulixu Alaxu Vilesisi

¹ Lapuloto noxou Mosesi tei ne anu tovola'i sou mii ma'ia lailaixe sou uxali ili'isi. Ia anu mii maninasou uasi. Xo no anu lapuloto la ine'enu mii iouvilesisi utotomu no anu tauu ie vilesisi sou i'elaxu ulai noxou Lataua lalalaxu. Ia no anu vote'i ane ne umomomo sou u'oxone'i ta mitema e mine'e milotu ne ixali malemalenga vile uasi. ² Ia lexe ane'i ine'enu mimii sou i'elaxu ulai noxou Lataua xe mixamuline'i lexe ane'i mixali laixe mukalu, la umomomo sou ine'e i'oxonu lalalaxu la uasi. Xo ane'i mi'oxonu alaxu vilesisi ne, anu mumomomo. ³ Ia uasi, ane'i i'elaxa'a ta

mimii ulai noxou Lataua utotomu no anu tauu ie vilevilesi, la sou anu u'oxone'i ixavutalanu susu noxi'a la. ⁴ ✧ Xo sialuxa'a ta bulumakau ta mulu xe ta xoutu umomomo sou ukalusou susu avile uasi manina.

⁵ ✧ Aloxo ne la sou no mine Kalisito sou une'e no lia 'o, la movikalanu Lataua aloxo 'o,

“Nini namasaxau mo taneni utulu no anu mimii e ine'e ilosine

xe mimii i'elaxu ulai noxine uasi.

Ia nelalaxinusilo vasimelo vile sou axolu no anu.

⁶ Mimii e ine'e i'elaxu no navu ulai noxine mo ane i'elaxu sou uxexeenu susu ne, nini namasaxau kalumo uasi.

⁷ La sou eni evikala aloxo 'o,

‘Lataua, eni ano 'o, sou amulinu masaxa noxine

loxo mikaukavunu vaikalasilo muai no anu Lavuku Tavuna.’”

⁸ Tei la Anu movikala no anu 'ilixu sou mimii i'elaxu mo ine'enu mimii noxine loxo nini na'anini mo i'elaxu sou uxexeenu susu, la nini namasaxau mo taneni utulu no anu uasi. Manina loxo ane'i mimulinu lapuloto sou mi'oxonu, ia nini namasaxau uasi. ⁹ Xe ili'i la, la Anu movikalanu Lataua aloxo 'o, “Eni a en'e 'o sou amulinu masaxa noxine.” La sou Lataua muxexeenu 'ilixu sou i'elaxa'a ta mimii tatei ia muxalixu ane alavua sou uno'u tanixu ane tatei. ¹⁰ ✧ Xo

Iesu Kalisito mumulinu masaxa noxou Momu mo mu'italonu vasimolu alaxu vilesisi sou muxexeenu susu noxinge, la sou nenge texali ta mitema ta malemalenga manina.

11 ✧ Mo aloxo ta aili'i vilevilesi ilavusou i'oxo'oxonu utotomu sou i'oxonu xaixai noxi'a. Ane'i itutulu ixaxai sou i'elaxu mimii ulai noxou Lataua, lalalaaxu xe iouvilesisi. Ia umomomo sou uxexeenu susu uasisi manina. 12 Ia noxou Kalisito la mu'italonu mauxu alaxu vilesisi mulai noxou Lataua sou uxexeenu susu. Mo mii ane ne anu umomomo sou ukalu uasi, uxolu utotomu. Anu mu'oxonu aloxo ne mukalu, la mutalupexa noxou Lataua pa'umolu no avolu tema. 13 ✧ Mo Anu a uxoxomaïou voxo ane sou umalaxo'a ta uluau no tava'u. 14 Xo no anu mii e Kalisito mu'oxonu alaxu vilesisi maui noxou Lataua ne, la mu'oxone'i ane'i ane ta na'u mi'isalili mixali malemalenga manina kaluxu uasi. 15 Mo Uleenu Tavuna muvikanenngxu mii ne kalumo. Tei la Anu muvikala aloxo 'o,

16 ✧ “Tila muvikala aloxo 'o,
 ‘Eni axalixu 'ilixu sou opo vilesisi
 mo amomosou vaikala noxi'a no anu voxo ne
 aloxo 'o.
 Eni amulaxu lapuloto noxilo no opone'i
 xe akaukavunu uxolu no anu xavutalai'a.’

17 ✧ Xe mukalu la musolonu aloxo 'o,
 ‘Susu noxi'a mo 'ili'ilixu masumasua e
 mi'oxo'oxonu ne,
 maasi la eni amomomo sou axavutalanu la
 uasi.’”

18 La sou lexe Lataua tanu vulusiu susu ne la tane'enu mii vile la sou uxexeenu susu la uasi.

Tamuxaxu Tanenge Mo Tatulu Pekia'inge

19 ✧ Aloxo ne la sou ta vivilo noxou Iesu nenge telavusou manina lexe no anu sialuxu

✧ 10:11: Mul 29:38 ✧ 10:13: Lex 110:1 ✧ 10:16: Iel 31:33;
 Eva 8:10 ✧ 10:17: Iel 31:34 ✧ 10:19: Eva 4:16

Iesusi la sou nenge tamomomo sou ta'unalai no anu Kaveutu ane Tavuna Manina. Ia ta'ume uasi. ²⁰ ✧ Nenge tamomomo sou ta'unalai no anu vote'i alavua e mauli no anu. Vote'i alavua ne Anu molu mukisiinu sou ta'unalai no anu. Ta'unalai la tapolo no anu lavalava tatila loxo aitenga. Xo lavalava ne anu musosovosou vasi-molu. ²¹ Mo nenge mengine aili'i tatila a uxolu sou usaxila'a ta temanu tani noxou Lataua. ²² ✧ La sou laixe lexe nenge tamuxaxu tanenge maninasou mo talai 'alai noxou Lataua no anu opo laixe maninasou. Xo Anu mupeipeisinge no anu sialuxu sou mu'uiinu tanenge sou muxexeenu susu muxolu no anu mo mukalusou susu masumasua te'oxo'oxonu no anu xavutalamenge. Xe mu'uinu vasimenge no anu lexa ane malemalenga manina. ²³ Mo mii ma'ia nenge tepala'alixu lamana xe teloopala no anu, la anu laixe lexe nenge tatetelidou pekia'u, mo tamuxaxu tanenge no anu. Xo Anu ane musakiinu vaikalasou tei ne, uvikala la, u'oxonu maninasou vaikalau.

²⁴ Xe anu laixe lexe nenge taxavutalane'i ta menexinge. Mo takamuli vote'i sou ta tasu'uline'i mo taavutilixa'a no anu 'ilixu sou tane'ixa'a ngatongato'o xe imulinu 'ili'ilixu lailaixesi. ²⁵ ✧ La sou anu laixe lexe nenge'a tatotosa no anu 'ilixu sou tapitapita mamu, loxo ane'i mose'i i'oxo'oxonu. Ia tapitapita utotomu la nenge tamomomo sou tapeletotosinge mo ta'oxonu pekia'inge ngatongato'o. Xo ngamaisou voxo noxou Tila sou ulivu une'e a 'ala'alai mukalu.

✧ 10:20: Mat 27:51 ✧ 10:22: Liv 8:30; Ese 36:25; Ep 5:26

✧ 10:25: Eva 3:13

26 ✧ Mo lexe nenge teno'u lavulavusou vaikala e manina ia ili'i xe taxiunu tumalinge no anu mo tamulinu masaxa noxinge sou ta'oxonu sususi, la mii vile la ta'elaxu sou uxexeenu susu noxinge ne uasisi manina. 27 ✧ Ia ta'ume manina, mo taxomaiou voxo tila sou tatulu no anu vaivaikala noxou Lataua. Mo navu tatila a mulalaxii sou u'elaxa'a ta uluau Lataua. 28 ✧ Mo nenge telavusou lapuloto noxou Mosesi movikala tei aloxo 'o. Lexe itema vile umulinu lapuloto noxou Mosesi uasi xe ususu, ia ta mitema ta tamei xe tatalu milavusou xe ia'aloxu la itema ne umomomo sou tane'ixu mo imoxotalosou uasi, ivau usoli avile. 29 ✧ La sou ngingi ngexavutala a loxovaa noxou itema e umaapitasou Lataua 'Olu? Itema ne uno'u tu'umaxu tatila manina. Xo no anu sialuxu Kalisitosi la uxalixu opo vilesisi. La u'uinu itema ne la uxali loxo Lataua na'u mu'isalili. Ia itema ne u'oxonu sialu ne uxali loxo mii vitanisi manina, xe upupuioU Uleenu Tavuna sou alauna. 30 ✧ Nenge telavusou lexe Lataua movikala aloxo 'o, "Ilixo sou lakoli ne eni na'axeni, eni melo akolinu susu noxi'a." Mo movikala la aloxo 'o, "Tatila molu utulusi'a ta mitema noxou no anu vaivaikala." 31 Ae, manina misevile, lexe itema vile uxomaiou voxo sou Lataua e umauli utotomu ukolinu susu noxou, la anu u'ume xe tanu kalaua manina.

32 Tangengi ulivu mo ngaxavutalanu voxo tatei no mine vaikala lamana noxou Lataua muxali noxinge. No anu voxo ane ne la tu'utu'umaxu ta tatila muxali noxinge mo ngetavulenu

✧ 10:26: Eva 6:4-8 ✧ 10:27: Ais 26:11 ✧ 10:28: Lap 17:6; 19:15 ✧ 10:29: Mat 12:30-32; 1Ko 11:27-29 ✧ 10:30: Lap 32:35-36; Lex 135:14

tu'utu'umaxu, ia ngingi ngetulu pekia'inge.
³³ Mo alaxu mose'i la mitulusinge no ieli ta mitema tavu'alo la mito'oto'omenge no anu vaivaikala mose'i xe mixililiengi. Xe no mine mi'oxo masuane'i se'i la ngingi ngongi'a ngeno'u tu'umaxu mukei. ³⁴ ☆ Mo no mine mimulaxa se'i noxinge no taasou navunavu la ngigni tangengixa'a la nge'oxo laixe noxi'a. Mo no mine mine'e mi'umenu mimemimengi la ngingi nge'osasi. Xo ngingi ngelavusou lexe mimii lailaixe noxinge maninasou e kaluxusou uasi a mulalaxii muaai.

³⁵ La sou lexe ngingi ngetulu pekia'inge mo ngaxolu se'isisi tei aloxo ne la mamu sou ngasu'anu 'ili'ilixo ane ne. Xo ili'i la ngano'u lakolisou lailaixe manina. ³⁶ Laixe lexe ngatulu pekia'inge aloxo ne. Mo sou lexe ngamulinu masaxa noxou Lataua laixe, la ngano'u mii ma'ia ane Anu musakiinu vaivaikalasou lexe ngingi ngano'u.

³⁷ ☆ “Xo maxuveeni uasi. Voxo sou Anu une'e a 'ala'alai mukalu.
 La une'e ne. Mii vile utaluxu uasi, une'e ne upasipaasi.

³⁸ Ia anu ane mulapu no anu muxamuxaxu tanu noxou la anu uxolu,
 ia anu ane usukusuku ulivu la eni a'osasou uasi.”

³⁹ Ia nenge ta mitema sou tasukusuku talivu mo ta ulua avile uasi. Nenge ta mitema sou temuxaxu tanenge mo ta mitema sou tano'u maui.

☆ **10:34:** Mat 5:11-12; 6:20 ☆ **10:37:** Ava 2:3-4

11

Tava'u 'Ilixo sou Muxamuxaxu Tanenge

¹ ✧ Tava'u tamuxamuxaxu tanenge ne aloxo 'o. Mii ma'ia ane nenge teloloopalanu sou tano'u ne, nenge tano'u. Mo tamaisou no ienge uasi ne, ia nenge tano'u manina. ² Ta mitema sou tatei mimuxaxu tane'i la Lataua mu'osasi'axu.

³ ✧ Nenge temuxaxu tanenge la telavusou lexe loxotolo ilou lialia muxali no anu vaikala noxou Latauasi. Aloxo ne la sou mimii e nenge temaisou 'o ne, Lataua mukoinu no anu mimii e nenge tamomomousou tamaisou no ienge uasi.

⁴ ✧ Aveli mumuxaxu tanu noxou Lataua xe mu'elaxu mimii mulai noxou Lataua, la Anu mu'osasouxu. La mumasaxau mimii e anu mu'elaxu ne, ia u'osasou ane noxou Kaini uasi. Xo Aveli mumuxaxu tanu la sou Lataua mu'osasouxu no anu mimii e anu mu'elaxu mulai noxou ne. La mumoxo'u lexe anu itema mulapu. La sou Aveli musoli, ia vaimomo 'o no anu muxamuxaxu tanu noxou ne, a ua'alomenge sio.

⁵ ✧ Enoko mumuxaxu tanu noxou Lataua, la Lataua muno'u mulailixu teitexi no opo loxotolo ia usoli uasi. Ta mitema ikakamulinu, la ixalisou uasi, xo Lataua muno'u. Lavuku Tavuna teinu muvikala lexe, tei no mine Lataua uno'u Enoko uao, la anu 'ilixonu ne lailaixe manina no iou Lataua. ⁶ Ia itema e umuxaxu tanu noxou Lataua uasi la umomomo sou Lataua u'osasou uasi. Xo itema ane une'e 'alai noxou ne anu laixe lexe umuxaxu tanu lexe Lataua anu a uxolu. Mo

✧ 11:1: 2Ko 5:7 ✧ 11:3: Tav 1:1; Lex 33:6; Ioa 1:3 ✧ 11:4: Tav 4:3-10 ✧ 11:5: Tav 5:21-24

umuxaxu tanu lexe Anu ulosi'a ane'i ane ikakamulinu ului'a.

7 ✧ Noa kalumo mumuxaxu tanu noxou Lataua la sou Lataua muvikalanu lamana no anu mii ma'ia sou uxali ili'i e Noa umaisou no iou uao. La sou anu mulomuxu vaikala noxou Lataua la mu'oxonu lasipi vile. La anu ilee semau mo ta 'olu mi'unalai mixolu no nano no anu lasipi la mimauli ia isoisoli uasi. No anu muxamuxaxu tanu noxou Noa la anu mupala'alixu susu noxi'a ta mitema no lialia 'o mukalusi. Xo anu mumuxaxu tanu noxou Lataua la sou Lataua mu'osasou la mumoxo'u lexe anu vile noxi'a ane'i ane Lataua mumoxo'a lexe ane'i milapu.

8 ✧ Mo Avalaamu kalumo mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou no mine Lataua mu'avalou sou ulai no xalee lia vile e Lataua mulosou lexe anu na'u muisalili, la anu mulomuxu vaikala noxou Latauasi. la anu ulavusou lexe no 'a xalee anevaa uasi, la anu mumuxaxu tanusi la mulai.

9 ✧ Anu mumuxaxu tanu la mulai muxolu no anu lia xalenu e Lataua muvikalanaxu tei lexe ulosou. La mutulusou tani alelaxu sou muxolu no anu loxo aasila molu no tuala vile mune'e muxolu. Mo Aisaki ilou Iakovo kalumo ane'i ilo'a mixolu no anu tani alelaxu ne sou mixomaiou tuala tatila. ¹⁰ Xo anu tanu u'oxoxu tuala tatila e Lataua molu muxavutalanu sou utulusou a loxovaa, xe mukalu la Anu molu mutulusou. Tuala tatila ne anu tava'u pumuxu manina.

11 ✧ Xo Avalaamu mumuxaxu tanu noxou Lataua la semau Sala kalumo mimuxaxu tane lexe ane sema tila mo ilavusou ipalaa uasi, xo ane miua'ulixu tauu ie sou ipalaa. Ane mimuxaxu

✧ 11:7: Tav 6:13-7:1 ✧ 11:8: Tav 12:1-5 ✧ 11:9: Tav 35:12

✧ 11:11: Tav 18:11-14; 21:2; Rom 4:19

tane noxou Latauasi lexe Anu umomomo sou u'oxonu mii ma'ia musakiinu vaikalasou lexe u'oxonu ne uxali maninasou. La sou mu'oxone la sou ane imomomosou ipalaa, la mivo'onu 'ilie.

¹² ✧ Mo noxou itema vilesisi nesi Avalaamu anu itema tila mo vasimolu musoisoli mo xaviinu sou upalaa la uasi. Ia anu mumomomo sou muxalixa'a ta xaixasou ilo'a ta 'ilusu'ilusunu mixali tavu'alo manina loxo ta oto teitexi no loxotolo xe io'iio'i no tasi'i e taitisou la takalasu uasi.

¹³ ✧ Ane'i ta mitema ane ne mimuxaxu tane'i noxou Lataua mulai no anu soli noxi'a. No mine mixoxolu no lia 'o la ino'u mimii e Lataua musakiinu vaikalasou lexe ulosi'a ne uasi. Ane'i mitulu la mimaisou mimii ne muxolu la'ala'a manina noxi'a la misexelaxusi. La mivikala lamana lexe ane'i ta asilasi mo ixolu maxuveeni uasi. ¹⁴ Ta mitema ane ivikala loxo ne, la anu mumaxa'u lexe ane'i ikakamulinu tualasi'a maninasou a uao. ¹⁵ Mo lexe ane'i ixavutala no anu tualasi'a e ane'i mi'umesou ia mine'e ane'i imomomo sou ilivu. ¹⁶ Ia uasi, ane'i xavutalai'a ututulu no anu tuala e lailaixe manina. Tuala ne a teitexi no opo loxotolo. Aloxo ne la sou Lataua umomomo sou umaela uasi no mine imoxo'u lexe Anu Lataua noxi'a. Xo Anu mulalaxiinu tuala vile tatila si'a sou ilai ixolu no anu.

¹⁷⁻¹⁸ ✧ Lataua muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, “Noxou 'iline Aisakisi la ta xaixaisine ilo'a ta 'ilu'iulusuneni ixali tavu'alo.” Ia no mine Lataua mutovonu Avalaamu lexe uvau 'olu vilesisi ne mo u'elaxu ulai noxou, la anu mu'oxonusi xo anu mumuxaxu tanu noxou Lataua. ¹⁹ ✧ Xo Avalaamu muxavutala aloxo 'o, lexe Aisaki usoli la Lataua

✧ **11:12:** Tav 15:5; 22:17 ✧ **11:13:** Tav 23:4; 1A'a 29:15; Lex 39:12; 1Pi 2:11 ✧ **11:17-18:** Tav 21:12; 22:1-14 ✧ **11:19:** Rom 4:17

umomomo sou utulusou la. La sou anu loxo Avalaamu mulivunoxu 'olu no anu soli.

²⁰ ✧ Mo Aisaki mumuxaxu tanu noxou Lataua la mualusi'a Iakovo ilou Esau sou xoluxoluxa'a ili'i.

²¹ ✧ Mo Iakovo mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou 'ala'alai sou usoli la anu mualusi'a Iosepu ta 'olu. Anu muteteli telixu no anu vilaxoxu sou mulotu mulai noxou Lataua.

²² ✧ Iosepu mumuxaxu tanu noxou Lataua kalumo, la sou no mine 'ala'alai sou usoli, la anu movikalane'i lexe ili'i la ane'i i'umesie Aixiputo. Mo mupela'axu vasimolu sou i'oxonu a loxovaa.

²³ ✧ Mo Mosesi nenu ilou momu mimuxaxu tane'i noxou Lataua la no mine nenu mivo'onu mukalu la mutalumeiou so'io tatalu. Xo ane'i mimaisou keakea ne loxo ta keakea mose'i uasi mo anu iou lailaixe. Mo ane'i ilou i'ume sou imamulonu lapuloto noxou tatananu tuala ne uasi.

²⁴ Mo Mosesi mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou no mine anu muxali tila, la anu umasaxa lexe ane'i ilemolu lexe anu Palao 'olu 'ilie uasi.

²⁵ Mo anu muxavutala lexe laixe sou uno'u tu'utu'umaxu iouvilesisi aloxo ta mitema noxou Lataua inono'u ne. Anu umasaxa umulinu 'ili'ilixo sou susu mo uxamulinu 'osa'ila ane ataxu ne uasi.

²⁶ Anu muxavutala lexe no mine ipamaelanu xo anu noxou Kalisito, la anu mii tatila mo muuliuli manina. Mua'ulixu lavuluti iouiou ne Aixiputo. Xo anu xavutalau utulu no anu mii ma'ia lailaixe e sou anu uno'u loxo 'ulu noxou ili'i.

²⁷ Anu mumuxaxu tanu noxou Lataua la sou anu Mosesi mu'ume mulaa ne Aixiputo. Mo tatananu tuala la'iaxuu ia anu

✧ 11:20: Tav 27:27-29, 39-40 ✧ 11:21: Tav 47:31-48:20

✧ 11:22: Tav 50:24-25; Mul 13:19 ✧ 11:23: Mul 1:22; 2:2

u'umolu uasi. Mo anu mutulu pekia'u xo anu mumaisou Lataua e ta mitema imamaisou uasi no iou. ²⁸ ✧ Mo anu mumuxaxu tanu noxou Lataua la movikalane'i ta Isilaeli sou imulinu la'ilali sou Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli laixe la mi'ou no anu voxo e Lataua iou movaxai'a la mixolu laixe. Mo movikalane'i la milutu sialu no aiaitengasi'a mo sou angelo sou uve'a ta 'ili'a ta laposalaxa'a une'e xe umaisou la upolopepeene'i.

²⁹ ✧ Ta Isilaeli mimuxaxu tane'i noxou Lataua la mixisa'isou luaki laolaoinu ne aloxo mimuamua'i no lia esisi. Ia ta Aixiputo itovo sou lexe imuline'i la mi'uo'uo la misoisoli.

³⁰ ✧ Mo ta mitema mimuxaxu tane'i noxou Lataua. La vimelu sou tuala tila ne Ieriko mumamumamulo no mine ta mitema mimuamua'i mixixao alaxu muxatele ta tamei.

³¹ ✧ Mo sema sou vote'i Le'evu mimuxaxu tane noxou Lataua kalumo, la misu'uline'i ta mitema ta tamei e mitalume mine'e mimaisou tuala tila ne tanu. La ta mitema e ilavusou imuxaxu tane'i noxou Lataua uasi iulua ia ane iulua uasi.

³² ✧ Xe eni maasi la amomomo sou a'aloxa'a Xitioni mo Valaka mo Samusoni mo Ieputa mo Deviti mo Samueli xe ta palomatana uasi. Xo taiinu sou a'aloxa'a uasi. ³³ ✧ Ane'i ta mitema ne mimuxaxu tane'i noxou Lataua la mitaloxolixa'a ta tatananu 'oto'oto la mia'ulixa'a. Ane'i mi'oxonu 'ilixu mulapu la sou mino'u mii ma'ia e Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe ulosi'a ne. Xe mitomunoxu ta laeoni anaxa'a. ³⁴ ✧ Mo misitanoxu navu toxotoxoxa'a, mo mi'ume la

✧ 11:28: Mul 12:21-30 ✧ 11:29: Mul 14:21-31 ✧ 11:30: Ies 6:12-21 ✧ 11:31: Ies 2:1-21; 6:21-25; Iak 2:25 ✧ 11:32: Kis 4:6-5:31; 6:11-8:32; 11:1-12:7; 13:2-16:31; 1Sa 1:1-25:1; 16:1; 1Ta 2:11 ✧ 11:33: Tan 6:1-27 ✧ 11:34: Tan 3:23-27

laviso umomomo sou uto'ome'a isoli uasi. Mo pepepelesi'asi ia ane'i mixali xavine'i. Ia ili'i la ane'i xavine'i manina no anu 'oto'oto, la milelemuline'i ta mitema sou 'oto'oto no tuala va'ava'axu.

³⁵ ✧Xe mose'i misoisoli, ia mitulu mimauli la, la milivu mulai noxi'a ta neni'a la. Xe mose'i ne ta uluai'a mitatuxa'a no taasou navunavu mo mi'oxoo masuanu vasime'a manina mo 'ala'ala'i sou isoli. Sou itovone'i lexe ixiunu tumali'a noxou Lataua, ia uasi, xo ane'i tane'i mutuluu voxo lailaixe sou Lataua utulusi'a no anu soli la imauli la. Ane'i milavusou lexe ane'i isoli la Lataua utulusi'a la sou ino'u mauli lailaixe manina. ³⁶ ✧Mose'i noxi'a la misukune'i mo mimolovila'isi'a mo mipuapuasi'a xe misakisakine'i la mimulaxa'a no taasou navunavu. ³⁷ ✧Mo mive'ave'a no anu kulu mo mixotosou vasime'a no anu lasoo la mautunu ta tamei. Mose'i la mive'ave'a misoisoli no anu laviso e i'oto'oto no anu. Mose'i noxi'a i'a lavalava uasi, misakiinu sipsip ilou xoutu laxusousi la mixixaoxao, mo pa'usi'a no anu mimii tavu'alo sou vasime'a manina mo milosi'a tu'utu'umaxu xe mi'oxo masuane'i manina. ³⁸ La sou mi'ume milai va'ava'axu sou mitalume. Se'i mi'ume milai mixolu no xalee lia 'esi'esi mose'i no laxalaxa'ilu mose'i no kulu taxataxanu xe se'i milai mixolu no lia taxataxanu. 'Ilixo noxi'a ne iouvilemo manina, mua'ulixu 'ilixo noxi'a ta mitema no lialia 'o mukalusi e ane'i mixolu no taine'i ne.

³⁹ Ane'i ta mitema mukalusi ne Lataua mu'itinu ualasi'a xo ane'i mimuxaxu tane'i noxou. Ia vile noxi'a ne uno'u mii ma'ia e Lataua musakiinu vaikalasou lexe ulosi'a ne uasi. ⁴⁰ Xo tei manina la

✧ 11:35: 1Ta 17:17-24; 2Ta 4:25-37 ✧ 11:36: 1Ta 22:26-27; Iel 20:2; 37:15; 38:6 ✧ 11:37: 2A'a 24:21

Lataua mulalaxiinu mii vile lailaixe manina sou nenge latala tano'u. Ia Anu uxalixu noxi'a ane'i ane mixali tei palea uasi, xo Anu mumasaxa lexe nenge kalumo taxali laixe manina loxo ane'i.

12

Lataua Ulavusou Umomosi'a ta 'Olu

¹ ✧ Ta mitema tatei latala ne milosienge no anu vote'i sou tamuxaxu tanenge mo ane'i mitulu mixalilininge loxo tamuxala toxoxa'a. Aloxo ne la sou laixe lexe nenge tasu'anu mimii iouiou e tu'utu'umaxu xe susu iouiou e usakisakinenge la u'oxonenge taiave xavinenge uasi ne mo usu'a. Ia tatulu pekia'inge mo taiave no anu iaveiave sou uauli e Lataua musosovosinge sou taiave no anu. ² La sou laixe lexe ienge ulai noxou Iesusi, Anu tava'u muxamuxaxu tanenge, mo ili'i la Anusi ulosinge nene'axu mii e temuxaxu tanenge no anu. Mo Anu mulavusou lexe umulinu masaxa noxou Latauasi, la ili'i la u'osa xe uxolu laixe manina. No mine Anu muxavutalanu la mutavulenu tu'umaxu la musoli no ovu valautu. Anu mutavulenu maela teitexi no ovu valautu, ia Anu uxavutala no anu uasi. Ia vaimomo 'o Anu muxolu no anu puloulou no pa'umolu Lataua no avolu tema ³ Loxo ngaxavutalanu maulixu Iesu la ngamaisou lexe ta mitema sou susu mixililiou, ia Anu mutulu pekia'u. Anu mu'oxonu aloxo ne la sou laixe lexe ngingi kalumo ngatotosa mo opongengi usalulu mamu, ngatulu pekia'inge. ⁴ Manina ngigni nge'oto xavingengi sou ngataloxolixu susu, ia no anu 'oto'oto ne la sialungenge

✧ 12:1: 1Ko 9:24-25

unixi uao. ⁵ ✧La sou loxovaa tangengi vulusiu peletoto noxou Lataua sou mu'oxonu pekia'inge loxo Anu ta 'olu. La anu kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o, "Alixeni, no mine Tila u'oxonu mii vile noxine, la namaisou lexe mii vitanisi mamu, mo no mine umomosine la oponeni tu'umaxu mamu.

⁶ Xo Lataua ulavusou umomosi'a ane'i ane Anu tanuxa'a, mo no mine Anu uno'u itema vile xe umoxo'u lexe 'olu, la Anu ulavusou upuasou kalumo."

⁷ ✧Aloxo ne la sou ngatulu pekia'inge no mine ngano'u tu'umaxu mo iengi uvaxa'u Lataua umomosinge loxo Anu ta 'olu. Loxovaa itema vile ulavusou upuasi'a ta 'olu no mine isusu uasi? Uasi anu umomosi'a. ⁸ Lataua ulavusou umomosi'a ta 'olu ukalusi. Ia lexe Anu umomosinge uasi, la anu laaxu lexe ngingi ta 'olu manina uasi. Ngigni ta 'olo vote'i. ⁹ Mo loxo ngamaisou, nenge ta maminge no lia 'o ilavusou imomosinge, la sou nenge tatoxone'i. Lexe nenge tataxane'i ta maminge no lia 'o laixe, la anu laixe sou nenge tamulinu maminge sou ulenenge, la sou nenge tamauli. ¹⁰ Ta maminge no lia 'o ne imomosinge maxuveeni uasi umomomo no anu masaxa noxi'asi. Ia Lataua umomosinge ne sou usu'ulinenge manina sou nenge tano'u 'ilixo malemalenga noxou. ¹¹ ✧No mine maminge ulosinge tu'umaxu sou umomosinge, la nenge ta'osasou uasi. Anu navunavu, ia ili'i la nenge

✧ 12:5: Iop 5:17; Xav 3:11-12; Pal 3:19 ✧ 12:7: Lap 8:5

✧ 12:11: Iak 3:17-18

tano'u lavulavu no anu, la taxolu se'isisi sou tamulinu 'ili'ilixo mulapusi la tano'u neneaxu ne anu ane opo se'isisi. ¹² ✧ Aloxo ne, la sou lexe avonge musoisoli mo ulilili vitanisi la ngaavutinoxu utelo mo ngaxaxai no anu. Mo lexe tava'inge musoisoli la ngaavutinoxu mo ngatulu. ¹³ ✧ Mo ngamuamua'i no anu vote'i mulapu. Mo sou tava'inge e musoisoli ne usoisoli la uasi, anu uxali laixe la.

Loxo Taxiunu Tumalinge Noxou Lataua, La Tu'utu'umaxu Uxali Noxinge

¹⁴ Xavingengi sou ngatovo ngaxalixu xoluxolu laixe mo opo se'isisi noxi'a ta mitema ukalusi. Mo xavingengi sou ngamulinu 'ili'ilixo mulapu noxou Lataua, xo ta mitema ane imulinu 'ili'ilixo noxou Lataua, la imaisou Tila iou. ¹⁵ Ngalaxa'ingengi laixe, loxo 'o io se'i noxinge ine'e 'alai no anu alauna noxou Lataua si ka i'ume ilivu. Mo loxo 'o io vile noxinge uxali loxo oву vile la uliu e masua ulu'elai no lia ne muxali no taingengi, la uxalixu tu'utu'umaxu noxinge la u'oxongengi ngaxali masua no iou Lataua. ¹⁶ ✧ Ngalaxa'ingengi laixe mo sou vile noxinge u'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i mo uxiunu tumalou noxou Lataua loxo Esau mu'oxonu mamu. Anu muxavutala no anu la'ilali se kitu'asi, la mulotonu no anu tanixu loxo anu laposalaxu. ¹⁷ ✧ Ngingi ngelavusou lexe ili'i xe anu xavutalau muxiu sou uno'u alualu laixe noxou momu la umomomo uasi mo momu umasaxau uasi. Anu mutama sou lexe uno'u alualusou ia vote'i vile sou anu uxiunu oponu sou u'isalilinoxu uasi.

✧ 12:12: Ais 35:3 ✧ 12:13: Xav 4:26 ✧ 12:16: Tav 25:29-34

✧ 12:17: Tav 27:30-40

18 ✨Ioxe, loxo ngingi la ngaxali no anu laxa'ilu mo ngakasou uao. Ia ane'i ta Isilaeli tatei mixali no laxa'ilu ne Sinai e ane'i mimomomo sou mixamulinu la mimaisou navu ilou isivoxo toxoxa'a xe la'ave. 19 ✨Mo milomusou xolau mutama xe milomusou itema xolinu tila muvivilalane'i, la mi'ume manina. Ane'i milomusou aloxo ne la sou milinga pekia'u noxou Mosesi lexe, ane'i imasaxa lexe ilomu la uasi. 20 ✨Xo ane'i mimama'u no anu vaikala ne. Vaikala ne aloxo 'o, "Lexe itema vile xe ta mimemimengi ta temene ilo'a ta vova mose'i ine'e ilaisou laxa'ilu 'o, la ngave'a no anu kulu mo isoisoli." 21 ✨Ane'i mimaisou la mi'olo'olo manina mo Mosesi kalumo. La muvikala lexe, "Eni e'ume xe e'olo'olo."

22 Ia ngingi ne ngalai no anu mii vile aloxo ne uasi. Ngingi ngexali no laxa'ilu ne Sioni mo ngexali ne Ielusalemu teitexi no opo loxotolo no anu tuala tila noxou Lataua e uxolu umauli utotomu. Ngigni ngelai ngexali noxi'a ta angelo tavu'alo e tavu'alo manina ixoxolu ipita sou i'osa'osa no anu. 23 Mo ngexali no anu pita noxi'a ta lapolaxa'a e ualasi'a mikaukavunu muai teitexi no opo loxotolo. Ngingi ngexali noxou Lataua e utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala, mo ngexali noxi'a ta ulene'i ta mitema misoisoli tatei e 'ilixone'i mulapu xe mixali laixe manina. 24 ✨Mo ngexali noxou Iesu anu itema utulu nonixi sou u'oxonu pekia'usou 'ilixo sou opo vilesisi alavua, mo no anu sialuxu e mupeinusinge. Sialuxu ne muxalixu a'alo laixe mua'ulixu sialuxu Aveli.

✨ 12:18: Mul 19:16-20; Lap 4:11-12 ✨ 12:19: Mul 20:18-21; Lap 5:22-27 ✨ 12:20: Mul 19:12-13 ✨ 12:21: Lap 9:19 ✨ 12:24: Tav 4:10; Eva 8:6

25 ✧ La sou ngalaxa'i laixe, mamu sou ngaxiunu tumalinge noxou Lataua e uvikala. Tatei no lialia 'o la Mosesi mulosi'a ta mitema vaikala pekia'u la ane'i imasaxa ilomusou mo imulinu uasi, la vote'i vile sou i'ume no anu lakolisou uasi. Ia Lataua muxolu teitexi no opo loxotolo mupeletotosinge ia nenge talomuxu vaikala uasi la texiunu tumalinge noxou. La sou loxovaa, nenge tamomomo sou ta'ume la tapoloxalonu 'ulusou susu noxinge ne? Uasisi manina. 26 ✧ Xo tatei xe muvivikala la xolinu mu'umu'umunu lialia. Ia vaimomo 'o Anu musakiinu vaikalasou aloxo 'o, "Alaxu vile la eni akunoxu lialia la, ia lialiasi uasi loxotolo kalumo." 27 Lataua mulemolu lexe alaxu vile la Anu ukunoxu lialia ilou loxotolo la mimii e Anu mukoinu ne uxexee, ia mii ane ukunikuni uasi la anu uxolu.

28 La sou laixe lexe nenge talemolu laixe noxou Lataua mo talotu noxou no anu 'ilixo ane Anu mumasaxau mo ta'itinu ualasou mo tamama'usou la taxolu no laaxu. Xo nenge telavusou lexe nenge texolu no anu saxisaxila'u noxou, la saxisaxila'u noxou ne anu pumuxu manina. 29 ✧ Xo Lataua noxinge ne anu loxo navu ialuxu manina e u'elaxu mimii la u'ela avile.

13

Vaikala sou Peletoto Kaluxusou

1 Ioxe, laixe lexe ngingi utotomu ne tangengixa'a ta vivinge noxou Iesu. 2 ✧ Mo no mine ta asila me'a no tuala vile ine'e no tualasinge la iengi uvaxai'a mamu nga'avalii'a ine'e no tani.

✧ 12:25: Eva 2:1-3; 10:26-29 ✧ 12:26: Axa 2:6 ✧ 12:29: Lap 4:24; 9:3 ✧ 13:2: Tav 18:1-8; 19:1-3; Rom 12:13

Tangengi vulusi mamu, xo no anu 'ilixo ane ne, la ta mitema mose'i mi'oxonu noxi'a ta angelo ia ilavusou uasi. ³ Mo ngaxavutalane'i ane'i ane mixolu no taasou navunavu loxo ngingi kalumo 'a ngongi'a ngexolu ne. Mo ngaxavutalane'i ane'i ane mino'u tu'umaxu loxo ngingi kalumo ngano'u tu'umaxu.

⁴ ✧Xe ngiou no anu taula'i la ngataxanu laixe mo ngasaxila'u taula'ingenge ne laixe. Ia ngailanu 'ilixo masumasua sou vote'i no anu uasi. Xo ngingi ngelavusou lexe Lataua utulusi'a no anu vaikala ane'i ane itaxanu taula'i uasi xe i'oxonu 'ilixo sou vote'i. ⁵ ✧Mo mamu sou masaxa sou lamoli utila no anu maulingenge. Mii ma'ia ngeno'u ne la anu mumomomo ane. Xo Lataua muvikala aloxo 'o, “Eni amomomo sou a'umesinge mo ieli uvaxainge ngaxolu vitanisi uasi.” ⁶ ✧La sou nenge ta'oxo pekia'inge no anu vaikala ne aloxo 'o, “Tila anu ulavusou usu'ulileli, la sou eni a'ume uasi.

Ta mitema i'oxonu mii ma'ia noxilo?”

⁷ ✧Ngaxavutalane'i ta kisokisou no anu lalotu e miulaxungenge xe mia'aloxu vaikala noxou Lataua tatei mune'e noxinge. Ngaxavutalanu maulixa'a mimuamua'i no anu xe 'ilixo sou mimuxaxu tane'i a loxovaa la ngatovosou ngamulinu. ⁸ Iesu Kalisito ne muxolu iouvilesisi tatei mo vaimomo 'o xe ili'i mo kaluxu uasi. ⁹ ✧Aloxo ne la sou, ngalomusou potopoto iouvilemo io ngamulinu mo ulapungengi ngalai va'axu mamu. Anu laixe lexe opongengi utulu no anu alauna

✧ 13:4: Ep 5:5 ✧ 13:5: Lap 31:6, 8; Ies 1:5 ✧ 13:6: Lex 118:6

✧ 13:7: 1Ko 4:16 ✧ 13:9: Rom 14:17

noxou Latauasi, xo anusi u'oxonu pekia'inge. Ia tangengi utulu no anu lapuloto iouiou sou la'ilali vitanisi uasi. Xo 'ilixu ane loxo ne umomomo sou usu'uline'i ta mitema sou imulinu uasi. ¹⁰ Nenge valovalo vile noxinge 'a uxoxolu no tani alaxu sou lalotu noxou Lataua. Mo ta mitema e ilavusou ixaxai no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne ilavusou ino'u 'ani no anu uasi. ¹¹ ✧Kisi'a ta aili'i utavulenu ta mimii sialuxa'a la uno'u u'unalailixu no anu Kaveutu ane Tavuna Manina sou unixi'u loxo mii sou uxexeenu susu. Ia ta mimii vasime'a ne ixutuxa'a no ale no tanixu pita noxi'a ta Isilaeli tei. ¹² ✧Mo aloxo Iesu kalumo ne muno'u navunavu no ale no anu aitengaxu vimelusou tuala tila, sou sialuxu unixisi'a ta mitema la ixali malemalenga.

¹³ ✧La sou laixe lexe nenge kalumo talai noxou no ale no anu tanixu pitapita ne, mo sou nenge'a tatavulenu maela ukei. ¹⁴ ✧Xo no lialia 'o nenge tualasinge tatila vile ulavusou uxoxolu avile uasi. Ia nenge tanenge u'oxoxu tuala tila ane ili'i sou uxali.

¹⁵ ✧Aloxo ne la sou anu laixe sou nenge ta'itinu Lataua ualasonu utotomu no ualasonu Iesu, la 'ilixu ne anu uxolu loxo mii nenge ta'oxonu ulai noxou sou u'elaxu sou uxexeenu susu noxinge. Xe tavikala laixe sou ulaa no ananenge la Anu u'osasonu. ¹⁶ ✧Mo nga'oxonu 'ilixu laixe noxi'a ta menexinge mo ngaitixa'a xe ngaiti'a mimii. Tangengi vulusiou 'ilixu ne sou nga'oxonu uasi. Xo 'ilixu ne anu loxo mii nge'oxonu mulai noxou Lataua. 'Ilixu ane ne Anu u'osasonu manina.

✧ 13:11: Liv 16:27 ✧ 13:12: Ioa 19:17 ✧ 13:13: Eva 12:2

✧ 13:14: Eva 11:10, 16; 12:22 ✧ 13:15: Lex 50:14, 23 ✧ 13:16:

Pil 4:18

17 ✧ Ngaxolu no laaxa'a ta tatilasinge mo ngalomuxa'a xo ane'i ilavusou isu'ulingengi xe isaxila'inge. Xe ili'i la ia'aloxu noxou Lataua no 'a xaixai noxi'a mi'oxonu. No mine ngingi nga'oxonu aloxo ne, la ane'i i'osa sou i'oxonu xaixai noxi'a laixe, ia opone'i tu'umaxu uasi. Ia lexe ngingi ngalosi'a opo tu'umaxu la ane'i imomomo sou isu'ulingengi laixe uasi.

18 ✧ La sou ngakilakasixe xo nexi temasaxa manina lexe tamulinu 'ili'ilixo lailaixe utotomu, xe nexi telavusou lexe tanexi muxolu malemalenga manina. 19 Eni linga pekia'u noxilo ulai noxinge lexe ngakilakasilo pekia'u mo sou eni apalea ane'e noxinge.

20 ✧ Tila noxinge Iesu, Anu itema xaviinu sou usaxila'a ta sipsip, mo sialuxu mu'oxo pekia'usou opo vilesisi sou xoluxolu laixe mo kaluxu uasi. Lataua mutulusou no anu soli mo Lataua anu tava'u opo se'isisi. 21 Anu molusi u'oxonu pekia'u 'ili'ilixo lailaixe e muxolu no anu maulingenge umomomo sou ngamulinu masaxa noxou laixe. No anu xaixai noxou Iesu Kalisito la sou u'oxonenge latala ta'oxonu 'ili'ilixo e Anu mumasaxau. Xe ta'itinu ualalous utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

22 Ta vivilo noxou Iesu, eni emasaxa lexe ngalomusou vaivaikala peletoto noxilo 'o laixe manina. Xo uoli voloxu e eni ekaukavunu 'o ne veveeni uasi. 23 Mo emasaxa a'alomengi lexe vingene Timoti 'a milulusou mo mulaa no taasou navunavu. Ia lexe anu une'e uxali noxilo palea, la nexi noxou takei tane'e sou tamaisinge.

✧ 13:17: 1Te 5:12 ✧ 13:18: Apo 24:16; 2Ko 1:12 ✧ 13:20: Iel 32:40; Ese 37:26; 1Pi 2:25

²⁴ Ngasovanu aso laixe noxixe ulai noxi'a ta kisokisou no anu lalotu ilo'a ta mitema latala noxou Lataua ukalusi. Mo ta mitema ne Itali e mine'e mixolu 'o, misovanu aso laixe noxi'a mulai noxinge kalumo. ²⁵ Eni akilaka lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge latala ukalusi uto-tomu.

Vaikala Noxou Lataua
The New Testament plus Genesis and Jonah in the Ata
language of West New Britain, Papua New Guinea
Buk Stat, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Pele-Ata long Niugini

Copyright © 2009 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Pele-Ata

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

4bfa18b4-9930-59a7-95c7-466b1629bee3